

Discriminatie in Noord-Holland Noord 2003 - 2007

Bureau Discriminatiezaken
Noord-Holland Noord

Monitor Klachten 2003-2007

Discriminatie in Noord-Holland Noord 2003 - 2007

Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord
Monitor Klachten 2003-2007

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
1 Totale omvang van de klachten	9
1.1 Aard van de klachten	
1.2 Geldigheid van de klachten	
1.3 Herkomst van de slachtoffers	
1.4 Klachtenbehandeling	
1.5 Klachten in landelijk perspectief	
2 Klachten verdeeld naar terrein	16
2.1 Arbeidsmarkt	
2.2 Buurt/wijk	
2.3 Huisvesting	
2.4 Horeca/amusement	
2.5 Media/reclame	
2.6 Politie/vreemdelingendienst/OM	
2.7 Commerciële dienstverlening	
2.8 Politieke/publieke opinie	
2.9 Onderwijs	
2.10 Collectieve voorzieningen	
2.11 Sport/recreatie	
2.12 Privé-sfeer	
2.13 Overig	
3 Klachten verdeeld naar regio	39
3.1 Regio Noord-Kennemerland	
3.2 Regio West-Friesland	
3.3 Regio Noordkop	
4 Klachten verdeeld naar discriminatiegrond	53
4.1 Ras/afkomst/nationaliteit	
4.2 Sekse	
4.3 Seksuele gerichtheid	
4.4 Handicap/chronische ziekte	
4.5 Geloof/levensbeschouwing	
4.6 Leeftijd	
4.7 Antisemitisme	
4.8 Andere gronden	
Samenvatting en vooruitblik	65
Bijlagen	68
A Lijst van regio's en gemeenten	
B Geraadpleegde literatuur	

Colofon

<i>Auteur:</i>	Hagar Roijackers, Hagar Productions		
<i>Eindredactie:</i>	Marije Cornelissen, Directeur Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord		
<i>Uitgave:</i>	Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord Verdrunkenoord 35 a tel. 072-5154400 Postbus 3095 info@art1nhn.nl 1801 GB Alkmaar www.art1nhn.nl		
<i>Vormgeving:</i>	Aad van den Berg, Amsterdam		
<i>Druk:</i>	MultiCopy Alkmaar		
<i>ISBN:</i>	978-90-79492-01-5		

INLEIDING

Discriminatie zorgt ervoor dat mensen niet als volwaardig burger aan de samenleving deel kunnen nemen. Daarom behandelt Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord al ruim twintig jaar, sinds 1985, klachten van discriminatie in de regio's Noord-Kennemerland, West-Friesland en de Noordkop. De eerste jaren met behulp van vrijwilligers, de laatste jaren steeds professioneler. Deze professionalisering is nodig om duidelijker in beeld te krijgen welke problemen er spelen in de regio's, en welke instrumenten kunnen worden ingezet om discriminatie te voorkomen en te bestrijden.

Deze monitor bestrijkt de discriminatie die gemeld is in de periode 2003-2007 bij Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord (voorheen ADB Noord-Holland Noord). Deze publicatie analyseert de klachten over voornoemde periode en dient intern als nulmeting voor de komende vijf jaar en als basis voor toekomstige projecten en voor effectief beleid. Voor externe partijen als gemeenten, collega-ADB's, politie, advocaten, Openbaar Ministerie, Vreemdelingendienst en de (regionale) media helpt het om zicht te krijgen op de vormen van discriminatie die in Noord-Holland Noord spelen. In deze publicatie staan bewust niet alleen cijfers en grafieken. Geprobeerd is om de cijfers tot leven te laten komen door het opnemen van een groot aantal voorbeelden, zodat een beeld ontstaat van wat bewoners in de regio Noord-Holland Noord zoal aan discriminatie ervaren.

5

Eén op twintig voelt zich gediscrimineerd

Gepubliceerd op 4 juli 2007 in het Noordhollands Dagblad

ALKMAAR - Die baan mislopen omdat je veertig bent geweest. Uitgescholden om je bruine huid of rode haar. Één op de twintig inwoners van de regio Noord-Holland Noord voelt zich gediscrimineerd.

Dat blijkt uit onderzoek van 'Art. 1 Bureau Discriminatiezaken' zoals het Anti Discriminatie Bureau in Alkmaar tegenwoordig heet. In totaal gaat het om 30.000 tot 33.000 mensen van de 630.000 inwoners, die de regio in en rond de steden Alkmaar, Hoorn en Den Helder telt. „Dat is veel te veel”, aldus directeur Marije Cornelissen, die benadrukt dat niet in al die gevallen daadwerkelijk van discriminatie sprake is.

In het merendeel van de gevallen in de 'Kop van Noord-Holland' gaat het om leeftijdsdiscriminatie. Terwijl in de regio's Zaanstreek, Waterland en Kennemerland (IJmond en Haarlem) de meeste meldingen discriminatie op basis van ras of huidskleur betreffen.

Opmerkelijk is dat er een duidelijk verschil is tussen de steden en het omliggende platteland. In de drie steden voelde ongeveer één op de tien mensen zich afgelopen jaar wel eens gediscrimineerd, in omliggend gebied is dat één op de veertig.

Dat discriminatie zich niet alleen tot grote steden beperkt blijkt ook uit andere cijfers. In liefst 17 van de 26 gemeenten in de regio wordt overlast door zogenoemde 'Lonsdale-jongeren' ervaren.

Volgens het onderzoek doet discriminatie zich in Noord-Holland Noord voor 'onder alle leeftijden en gezindten'. Volgens 'Art. 1 Bureau Discriminatiezaken' wordt discriminatie vaak niet gemeld en blijft zo dus verborgen. Veel slachtoffers denken dat melding geen zoden aan de dijk zet, vinden het incident niet belangrijk genoeg om te melden of willen het liever zelf oplossen.

Ook is de bekendheid van de instelling die discriminatie bestrijdt niet groot. Ongeveer een derde van de inwoners in Noord-Holland Noord 'heeft er wel eens van gehoord of weet wat de taken inhouden'. Art. 1 hoopt door middel van voorlichting haar bekendheid te vergroten en mensen duidelijk te maken dat het belangrijk is om melding te doen. Cornelissen: „Wanneer discriminatie vaker wordt gemeld, is de kans groter dat er ook wat aan gedaan kan worden.”

In voorgaand krantenartikel wordt verwezen naar het rapport *Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord* dat verscheen in juni 2007. In samenwerking met de gemeenten Alkmaar, Hoorn en Den Helder is het discriminatieklimaat in de regio onderzocht door I&O Research. Hiervoor hebben zeventuizend inwoners van West-Friesland, Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland deelgenomen aan een enquête. In het onderzoek zegt één op de tien volwassen bewoners van Hoorn, Alkmaar en Den Helder in het afgelopen jaar minstens één keer te zijn gediscrimineerd. Bij bewoners van plattelandsgemeenten in de regio kwam discriminatie ook redelijk vaak voor: 4% van hen zegt in het laatste jaar ongelijk behandeld te zijn. Op basis van deze cijfers, en ervan uitgaande dat de onderzochte gemeenten representatief zijn voor de hele regio, zouden 30.000 tot 33.000 volwassenen in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd zijn.

Discriminatie wordt meestal niet gemeld, want Art.1 Noord-Holland Noord krijgt jaarlijks slechts zo'n tweehonderd klachten over discriminatie binnen. Gevallen die wél worden gemeld bij Art.1 of de politie zijn relatief ernstig van aard. Op grond van het rapport Discriminatieklimaat en landelijk onderzoek mogen we aannemen dat de getallen en meldingen kenmerkend zijn voor een grotere groep dan de daadwerkelijke melders en hun omgeving. Het onderzoek Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord geeft aan wat de *omvang* van ervaren discriminatie in de regio is, terwijl de meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord kan aangeven wat de *aard* van de discriminatie-incidenten is.

De afgelopen vijf jaar vormden een keerpunt in het beleid van Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord in Alkmaar. Het bureau, voorheen Anti Discriminatiebureau (ADB) Noord-Holland Noord, kreeg te maken met de landelijke tendensen van verruwing en radicalisering. Dit is duidelijk terug te zien in het aantal en de aard van de meldingen. Tegelijkertijd heeft het bureau moeten schipperen met mensen en middelen om de meldingen met een constante kwaliteit te behandelen, alert te zijn op signalen vanuit de bevolking en voorlichtingsactiviteiten te geven. Het ene jaar waren hiervoor voldoende financiële middelen voorhanden, het andere jaar plotseling niet.

Art.1 Noord-Holland Noord heeft zich tot doel gesteld om de komende jaren steeds meer discriminatie op te sporen. Door meldpunten te openen in Hoorn en Den Helder, door bestaande contacten met onder meer politie, gemeenten, zelforganisaties en maatschappelijk werkers te intensiveren, en door nieuwe contacten op te doen met gerichte projecten. Het registreren van meldingen is slechts een van de werkzaamheden van Art.1 Noord-Holland Noord. Daarnaast houden de medewerkers zich onder andere bezig met het geven van voorlichting, het doen van onderzoek naar discriminatie, het organiseren van expert- en buurtmeetings, het verzorgen van workshops en trainingen, het opzetten van regionale bewustwordingsprojecten en het juridisch ondersteunen van melders die een klacht hebben ingediend. Het is daarom verheugend dat in 2007 zicht is gekomen op een grotere subsidiesom doordat ook het rijk bij gaat dragen aan discriminatiebestrijding door Anti Discriminatie Bureaus in Nederland.

In het volgende hoofdstuk worden alle klachten gezamenlijk bestudeerd. In de hoofdstukken daarna worden de meldingen volgens drie verschillende invalshoeken geanalyseerd: allereerst het terrein waarop de discriminatie betrekking heeft (werkomgeving, woonomgeving, horeca, etc); vervolgens de geografische verdeling over de regio's Noord-Kennemerland, West-Friesland en Noordkop; en tot slot de discriminatiegrond (ras, leeftijd, seksuele gerichtheid, etc).

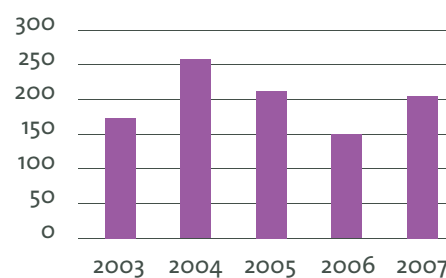
Deze monitor is geschreven door Hagar Roijackers van Hagar Productions, in opdracht van Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord. De namen in de casussen zijn gefingeerd om redenen van privacy.

1 TOTALE OMVANG VAN DE KLACHTEN

In deze monitor zijn de klachten geanalyseerd in de periode 2003-2007. Gemiddeld gaat het daarbij om zo'n 200 klachten per jaar, fluctuerend van 150 tot 255. De hele periode omvat ruim duizend klachten. In de statuten van Art.1 Noord-Holland Noord is vastgelegd dat meldingsdossiers vijf jaar lang bewaard worden. Na deze periode worden zij vernietigd. Dit is de reden dat deze monitor precies vijf jaren beslaat.

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007
Aantal meldingen	174	255	214	150	208

Totaal aantal klachten

Het jaar 2004 is erg ingrijpend geweest. In maart 2004 waren er terroristische bomaanslagen in Madrid. Daarop volgden diverse bommeldingen in Nederland. Discussies over veiligheid en (moslim)terrorisme laiden op in Nederland. Politici werden bedreigd en in de media verhardde de houding van

autochtonen ten opzichte van vooral islamitische migranten. Deze verharde wij/zij-tegenstelling heeft gezorgd voor een toename van het aantal klachten in 2004 en 2005, zoals ook eerder het geval was na de aanslagen in de Verenigde Staten op 11 september 2001. De meldingsbereidheid onder moslims is in dezelfde turbulente periode echter gedaald, zo blijkt uit de landelijke Monitor Ras-sendiscriminatie 2005.

De daling in 2005 en 2006 komt deels door de bezuinigingen bij Art.1 Noord-Holland Noord: sommige gemeenten hadden het idee dat discriminatie onder hun inwoners – relatief weinig allochtonen – weinig voorkomt. Het tegendeel is helaas waar. Juist in gemeenten met een redelijk homogene bevolkingsopbouw bestaan sterke vooroordelen tegen allochtonen, homoseksuelen en andere mensen die niet tot de norm behoren. Onbekend maakt onbemind. Daarom zijn er ook juist in de kleinere dorpen meer jongeren met extreem-rechtse sympathieën te vinden. Art.1 Noord-Holland Noord heeft hier meermaals op gewezen

en in sommige gemeenten zijn de bezuinigingen dan ook ongedaan gemaakt.

In 2007 is er weer een opgaande lijn in de meldingen. Dit houdt verband met een steeds professioneler en actiever opererend Bureau. De nieuwe medewerkers van Art.1 Noord-Holland Noord hebben in 2007 veel contacten gelegd met maatschappelijke organisaties, vooral in Noord-Kennemerland. Dit heeft direct geleid tot een aanzienlijke toename van het aantal meldingen, omdat de bekendheid van het bureau toenam en mensen die met discriminatie te maken kregen hun weg naar het bureau beter wisten te vinden.

1.1 AARD VAN DE KLACHTEN

Een onderverdeling van de klachten leert, dat het grootste deel betrekking heeft op 'omstreden behandeling' en 'vijandige bejegening'.

Aard	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal	%
Omstreden behandeling	57	81	65	57	152	412	41
Vijandige bejegening	94	132	123	75	45	469	47
Geweld	6	9	14	2	2	33	3
Bedreiging	3	10	8	4	2	27	3
Overige	14	23	4	12	7	60	6

- **Omstreden behandeling:** het belemmeren van de toegankelijkheid tot of uitsluiting van diensten en voorzieningen van instanties. Dit is ook van toepassing wanneer de discriminatoire houding of handeling uitsluiting tot gevolg heeft.
- **Vijandige bejegening:** uitingen van opvattingen, gedrag en daden waarbij sprake is van discriminatoir onderscheid, dat kwetsend is of als zodanig wordt ervaren en angst of commotie teweeg kan brengen.
- **Geweld:** gebeurtenissen waar sprake is van een poging tot of opzettelijke fysieke aantasting van één of meerdere personen en/of objecten, als gevolg van discriminatoir onderscheid of de dreiging ermee.
- **Bedreiging:** *Face to face*, schriftelijke of telefonische dreigementen en intimidaties.

1.2 GELDIGHEID VAN DE KLACHTEN

Niet in alle gevallen is sprake van discriminatie volgens de letter van de wet. In dergelijke gevallen onderneemt Art.1 Noord-Holland Noord soms toch actie, als de casus indruist tegen het rechtvaardigheidsgevoel van de melder.

Casus discriminatie of niet? (2007)

Een woningbouwvereniging weigert om een vrouw in te schrijven die een gevangenisstraf heeft uitgezeten. Als argument wordt aangedragen dat men bang is voor problemen met drugs en justitie. Art.1 Noord-Holland Noord wil dergelijke stigmatisering, die wettelijk geen discriminatie is, belichten en aanpakken om uitsluiting van maatschappelijke deelname te voorkomen.

Oordeel	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal	%
Sprake van discriminatie	76	126	98	65	70	435	43
Vermoeden van discriminatie	22	34	31	19	62	168	17
Geen sprake van discriminatie	42	33	43	33	27	178	18
Geen oordeel	34	62	42	33	49	220	22

1.3 HERKOMST VAN DE SLACHTOFFERS

Opvallend is, en dit wordt ook geconstateerd in de Klachtenmonitor 2006 van de provincie Zuid-Holland, dat Nederlanders melding maken van alle mogelijke discriminatiegronden, terwijl buitenlandse slachtoffers voor het overgrote deel melding maken van discriminatie op grond van afkomst, ras of geloof.

De meldingsbereidheid onder Turken en Marokkanen lijkt wat af te nemen sinds de moord op Theo van Gogh en de polarisatie in de samenleving. Zij hebben vaak het gevoel dat het melden van discriminatie toch geen zin heeft omdat het de samenleving niet voldoende kan schelen. Dit werd ook signaleerd in de landelijke discriminatiemonitor 2005.

Mogelijk biedt de landelijke Monitor Racisme & Extremisme 2006 van de Anne Frank Stichting en Art.1, of de Kerncijfers van het landelijke Artikel 1 hiervoor een uitgebreidere verklaring. Beide stukken verschijnen begin 2008.

Een andere reden waarom het aantal Nederlandse melders relatief hoog is, is dat een autochtone Nederlander ook melding kan doen van racistische bekladdingen die tegen andere bevolkingsgroepen zijn gericht. De toename in het

aantal meldingen door Nederlanders in 2004 heeft met name daarmee te maken. De autochtone Nederlander wordt in dit geval als melder en dus als 'slachtoffer' geregistreerd. Ook wordt discriminatie in vacatures in kranten en op het internet standaard geregistreerd onder de noemer 'Nederlander'. In 2006 en 2007 kan een groot deel van de meldingen door Nederlanders daaruit worden verklaard.

Herkomst	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal	%
Turks	16	16	13	11	7	63	6
Marokkaans	17	26	18	13	12	86	9
Surinaams	12	10	10	9	11	52	5
Antilliaanse	4	9	8	7	4	32	3
Moluks	0	0	1	0	0	1	0
Nederlands	67	115	95	53	114	444	44
Overig Afrika	4	10	6	6	3	29	3
Overig Amerika	2	1	1	1	3	8	1
Overig Azië	8	8	5	6	14	41	4
Overig Europa	12	10	11	11	5	49	5
Onbekend/n.v.t.	32	50	46	33	35	196	20

1.4 KLACHTBEHANDELING

Art.1 Noord-Holland Noord beschikt over diverse instrumenten om discriminatie aan te pakken. Naarmate de financiële armslag van de organisatie groter is, kunnen zwaardere middelen worden ingezet.

Aanpak	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal	%
Bemiddeling	24	25	7	20	12	88	9
Aangifte politie	5	1	19	15	0	40	4
Juridische procedure	1	2	0	0	1	4	0
Commissie Gelijke Behandeling	0	1	2	1	1	5	0
Advies voor eigen aanpak	46	32	56	49	108	291	29
Ter registratie	86	145	104	60	51	446	45
Andere oplossing	12	49	26	5	35	127	13

- **Bemiddeling:** een arbeidsintensieve, maar voor partijen vaak bevredigende afhandeling van de melding. Dit wordt relatief weinig gedaan bij meldingen die betrekking hebben op de arbeidsmarkt, omdat de melder niet te koop wil lopen met zijn of haar klacht in verband met victimisatie. Victimisatie is het aanwijzen van een (mogelijke) "klager over discriminatie" als aanstichter van onrust binnen een organisatie. Hiermee wordt bedoeld dat (de leiding van) een bedrijf het officieel indienen van een klacht tegen discriminatie binnen het bedrijf als schadelijk beschouwt en daarom de melder negeert, degradeert of zelfs ontslaat. Victimisatie is wettelijk verboden maar vaak moeilijk bewijsbaar.
- **Aangifte politie:** dit is een relatief laag percentage. Art.1 Noord-Holland Noord werkt goed met de politie samen als het gaat om opsporing en bestrijding van discriminatie in de regio.
- **Juridische procedure:** een voorbeeld hiervan is de rechtzaak tegen het deurbelied van discotheek Paradise.
- **Commissie Gelijke Behandeling:** een voorbeeld hiervan is de zaak van de accountant die moest wijken voor een jongere collega. Zijn gevoel dat hij op zijn leeftijd werd gediscrimineerd is bevestigd door de Commissie Gelijke Behandeling (cgb). De uitspraken van de cgb zijn niet bindend, maar worden in 70% van de gevallen wel opgevolgd.
- **Advies voor eigen aanpak:** Vaak wordt op verzoek van de melder gekozen voor informatie over een eigen aanpak. Men is bijvoorbeeld bang voor escalatie in de buurt, ontslag op het werk of uitsluiting in de klas. Maar ook advies voor eigen aanpak door de 'dader' wordt hieronder geschaard. Bedrijven die geadviseerd worden over bijvoorbeeld het opstellen van een discriminatievrije vacature vormen een aanzienlijk deel van de meldingen.
- **Ter registratie:** Deze meldingen worden alleen geregistreerd en verder niet behandeld. Dit percentage neemt af in de loop van de jaren omdat het bureau meer mankracht heeft gekregen om actief aan de slag te gaan met meldingen.
- **Andere oplossing:** een melder of klacht wordt dan bijvoorbeeld doorverwezen naar een instantie of persoon die meer bevoegd is om met de klacht aan de slag te gaan. Denk hierbij aan een collega-ADB (bij klachten buiten de regio), Bureau Rechtshulp, (bedrijfs-)maatschappelijk werk, het Meldpunt Discriminatie Internet of de Reclame Code Commissie.

1.5 KLACHTEN IN LANDELIJK PERSPECTIEF

De regio Noord-Holland Noord kent zijn eigen problematiek. Er wordt meer melding gemaakt van discriminatie in wijk en buurt ten opzichte van andere regio's. Daarentegen wordt er minder gemeld over discriminatie op de arbeidsmarkt (landelijk gezien het terrein waarop het meest discriminatie wordt waargenomen), al is daarin over de afgelopen vijf jaar wel een groei te zien in deze regio. In het laatste jaar van de analyse, 2007, is de arbeidsmarkt juist het grootste terrein waarover meldingen zijn binnengekomen. Dit is het gevolg van het project Voor Alle Leeftijden, waarin leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt wordt opgespoord en bestreden.

Waar kenmerkt Noord-Holland Noord zich door? Er zijn veel meldingen van bekladdingen in deze streek. Denk hierbij aan hakenkruizen en extreem-rechtse leuzen. Deze komen voor op bruggen, in tunnels, op monumenten (zoals kerken) en soms specifiek op plekken waar bepaalde groepen komen, zoals Turkse of Joodse winkels, of moskeeën. Ook zijn er enkele Lonsdale-groeperingen, die zich op scholen en in woonwijken luidruchtig en soms intimiderend tonen aan klas- en buurtgenoten. Het aantal meldingen met een extreem-rechts aspect groeide vooral flink na de moord op Theo van Gogh in november 2004.

Noord-Holland Noord herbergt verder enkele horeca-uitbaters en werkgevers die zich lastig laten aanspreken op discriminatie in hun invloedssfeer. Zo zijn er discotheken die buitenlanders blijven weren, ook al zijn het rustige en trouwe bezoekers. En bollenkwekers en uitzendbureaus blijven soms hardnekkig vragen om jonge werknemers, waarbij gemotiveerde en dynamische sollicitanten boven een bepaalde leeftijd van kansen worden uitgesloten.

Bloembollenkwekers discrimineren ouderen

Gepubliceerd op 17 juli 2006 in het Noordhollands Dagblad

Verschillende bloembollenkwekerijen in Noord-Holland discrimineren ouderen. Om hoeveel bedrijven het gaat zegt het Anti Discriminatie Bureau in Noord-Holland Noord (ADB) niet te weten, omdat de meeste gedupeerden het ADB niet weten te vinden.

Volgens woordvoester Marije Cornelissen van het ADB Noord-Holland weigeren veel bollenkwekers mensen vanwege hun leeftijd zonder te weten dat dit volgens de wet sinds 2004 niet mag. „Alleen uit Noord-Holland Noord krijgen

we ieder jaar zo'n tien meldingen van ouderen. Als we die bedrijven aanschrijven krijgen we steevast de reactie dat ze niet wisten dat je mensen vanwege hun leeftijd niet mag weigeren en dat het beleid direct wordt aangepast. Tien lijkt niet veel, maar uit onderzoek blijkt dat in werkelijkheid een veelvoud vanwege hun leeftijd wordt geweigerd. Zij melden dit alleen niet.”

De meeste klachten over bedrijven hebben overigens betrekking op discriminatie op basis van de etnische achtergrond van werknemers. Van de 200 klachten die het afgelopen jaar bij het Alkmaarse bureau binnen kwamen, bleek de overgrote meerderheid daar over te gaan. „Daar hebben wij onderzoek naar gedaan en daaruit bleek dat in werkelijkheid zo'n 30.000 werknemers vanwege hun komaf worden gediscrimineerd. Slechts een enkele zaak komt bij ons terecht. Wij zijn relatief onbekend maar hebben ook veel te weinig mensen om alle zaken aan te pakken.”

Net als in heel Nederland is de regio Noord-Holland Noord gevoelig voor landelijke politieke invloeden. De moord op Theo van Gogh, in het politiek turbulente jaar 2004, heeft duidelijk sporen getrokken in buurten en wijken. De tolerantie naar burens en klasgenoten nam af, geweld en bekladdingen namen toe en bedreigingen via brieven, pamfletten en internet waren talrijk. Medio 2005 volgde een wat rustiger periode, maar eind 2007 lijkt er opnieuw toename te zijn in het aantal klachten dat een reactie vormt op landelijke politieke polarisatie. Dit hangt voor een deel samen met uitspraken van Geert Wilders.

2 KLACHTEN VERDEELD NAAR TERREIN

Een klacht over discriminatie kan veel terreinen beslaan. Uit de analyse blijkt dat eenderde van de meldingen betrekking heeft op discriminatie in de woonomgeving. Het gaat hierbij vooral om vijandige bejegening van burens, bedreiging en belediging op straat, en bekladding. De discriminatiegrond is veelal ras, geloof of nationaliteit.

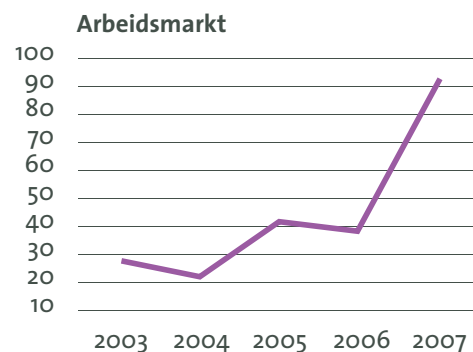
Ongeveer een kwart van de meldingen is werkgerelateerd. Opvallend is dat leeftijdsdiscriminatie vaak wordt gemeld. Andere discriminatiegronden waarop discriminatie op de arbeidsmarkt vaak voorkomt zijn ras, geloof en geslacht.

Bij meldingen met betrekking tot horeca is vaak rassendiscriminatie in het geding. Het zijn bijna altijd allochtone mannen die bij de deur geweigerd worden of zonder aanwijsbare reden uit een horecagelegenheid gezet worden. Door toedoen van Art.1 Noord-Holland Noord werd in 2007 een discotheekhouder veroordeeld wegens opzettelijke discriminatie. Bij meldingen onder de noemer 'commerciële dienstverlening' valt op dat enkele buschauffeurs zich in grove bewoordingen uitlieten tegenover hun allochtone passagiers. Door een goede relatie tussen Art.1 Noord-Holland Noord en busvervoerder Connexxion zijn deze meldingen goed aan te pakken; de chauffeur in kwestie wordt ernstig berispt en in het uiterste geval dreigt ontslag.

Het aantal meldingen op gebied van media en opinie beweegt mee met het politieke klimaat op dat moment. In 2003 deed Hirsi Ali beledigende uitspraken over de profeet Mohammed, wat leidde tot honderden klachten bij de Anti Discriminatie Bureaus. Ook in het turbulente jaar 2004 (de moord op Theo van Gogh) was het aantal meldingen hoog, wat nog doorwerkte in 2005. In het verkiezingsjaar 2006 heeft het politieke debat, afgaand op het aantal meldingen, een minder polariserend karakter gekregen. Een nieuwe opleving doet zich voor in het laatste kwartaal van 2007 naar aanleiding van uitspraken van Geert Wilders.

Terrein / jaar	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal	%
Arbeidsmarkt	26	24	40	38	94	222	22
Buurt/wijk	63	95	91	53	25	327	33
Huisvesting	3	8	3	5	2	21	2
Horeca/Amusement	6	13	6	8	9	42	4
Media/Reclame	7	12	5	4	8	36	4
Politie/vreemdelingendienst/om	5	6	6	7	5	29	3
Commerciële dienstverlening	21	17	14	10	15	77	8
Politieke/Publieke opinie	8	17	16	6	7	54	5
Onderwijs	10	27	8	7	12	64	6
Collectieve voorzieningen	12	19	15	4	18	68	7
Sport en recreatie	6	7	0	2	6	21	2
Privé-sfeer	7	10	10	4	2	33	3
Overig	0	0	0	2	5	7	1

2.1 ARBEIDSMARKT

Arbeidsmarkt is één van de grootste discriminatieterreinen, zowel wat betreft de meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord als volgens het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord. Uit het rapport blijkt dat van de mensen die zich gediscrimineerd hebben gevoeld tussen april 2006 en april 2007, 48% dit op de arbeidsmarkt ervaart in de steden, en 55% in de plattelandsgemeenten. Omgerekend zijn dit ongeveer 15.000 tot 16.500 incidenten. Ondanks dat arbeidsmarkt één van de grootste terreinen is en het aantal meldingen stijgt, werd van deze incidenten slechts 94 keer melding gemaakt in het afgelopen jaar.

Het project Voor Alle Leeftijden uit 2006 en 2007 is succesvol in het opsporen van leeftijdsdiscriminatie. Deze vorm van discriminatie wordt vooral gevoeld op de arbeidsmarkt. Vandaar de stijgende lijn, die overeen komt met de landelijke cijfers, waarbij discriminatie op de arbeidsmarkt al jaren het meest gemelde terrein is.

Voorbeeldmelding arbeidsmarkt (2006)

- Een inwoner van Hoorn (48) solliciteert naar de functie van bollenpeller. Het bedrijf geeft aan liever te werken met jongeren dan met ouderen.

Casus arbeidsmarkt (2007)

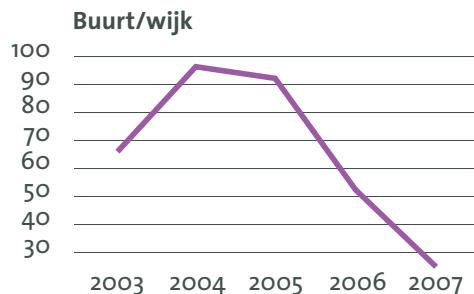
Een accountant uit Den Helder van 52 jaar wordt op non-actief gezet door zijn werkgever omdat hij te oud wordt bevonden. Er is een jongere assistent-accountant aangetrokken om zijn werkzaamheden over te nemen. In samenspraak met Art.1 Noord-Holland Noord spant de man een zaak aan bij de Commissie Gelijke Behandeling. Deze stelt hem op 23 februari 2007 in het gelijk.

Binnen het werk wordt ook op andere gronden dan leeftijd gediscrimineerd.

Voorbeeldmeldingen arbeidsmarkt (2003 en 2006)

- Een inwoner van Schagen wordt vanwege zijn corpulente uiterlijk gepest en bespot op het werk.
- Een bedrijf wil zes vakmensen inhuren via een uitzendbureau. Het bedrijf hoort dat er ook iemand van Surinaamse afkomst komt en tekent protest aan. De uitzendorganisatie laat het bedrijf daarop weten dat er dan helemaal niemand komt. Het bedrijf haalt bakzeil. Na afloop van de klus krijgt de man van Surinaamse afkomst de meeste lof toegezwaaid.
- In een vacature wordt specifiek om “medewerksters” gevraagd. Mannelijke sollicitanten zijn dus niet welkom.

2.2 BUURT/WIJK

Ondanks de dalende trend in de laatste twee jaar heeft over het geheel van vijf jaren gezien het hoogste aantal meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord betrekking op discriminatie in buurt en wijk, vooral vijandige bejegening tussen burens, bedreigingen en beledigingen op straat en beklad- dingen. Het aantal mensen dat zich in

buurt of wijk gediscrimineerd voelde volgens het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord was 9.000 tot 10.000.

Voorbeeldmeldingen vijandige bejegening tussen burens (2004, 2005, 2006 en 2007)

- Een man uit Zwaag is door de dochter van de burens beledigd: “Kutafrikaan, ga naar je eigen land”.
- Een vrouw van Engelse afkomst wordt gediscrimineerd door haar burens in Alkmaar. Deze zijn van Koerdisch/Irakese afkomst. Sinds de Engelsen in Irak vechten wordt zij steeds uitgescholden: “Vuile Engelse, ga terug naar je eigen land”, “Je mag hier geen Engels spreken, wij willen geen Engels horen, buiten of binnen”, “Je moet hier weg, ik zorg dat je wordt weggejaagd”.
- Een Surinaamse inwoner van Venhuizen wordt door de burens en kinderen uitgescholden: “Vieze Turk, opgeblazen neger, ga weg naar je eigen land, jullie horen hier niet”. Hij is ook bespuugd en bekogeld met druiven. De man is om die redenen verhuisd.
- Twee mannen worden door hun burens in Den Helder getreiterd, gepest en met de dood bedreigd in verband met hun seksuele geaardheid en omdat ze moslim zijn.
- De kinderen van een Turkse familie uit Noord-Scharwoude worden al meer dan twee jaar door hun buurvrouw bedreigd en uitgescholden: “Vieze Turken, kijk niet zo naar me”. Kinderen van Nederlandse afkomst worden niet uitgescholden.
- Een Marokkaanse moeder uit Alkmaar en haar gezin worden systematisch lastig gevallen door hun buurman. Ze worden bedreigd en bespuugd. De buurman doet uitspraken als: “rotbuitenlanders”, “vieze mensen” en “vieze homo’s”. Ook heeft hij de familie bedreigd met een mes.
- Een Duitse vrouw uit Alkmaar wordt uitgescholden door haar buurman voor “vuile rot-Duitser”, “Hitler Schweinhund”, “Duitse hoer” en “is dat die moffin?”. Ook valt hij haar kinderen lastig en vernielt hij haar eigendommen.
- Een Duitse inwoner van Bergen krijgt regelmatig door zijn buurman opmerkingen naar zijn hoofd geslingerd: “Heil Hitler, we helpen je wel aan het gas”.
- Een Italiaanse inwonerster van Alkmaar voelt zich door haar buurvrouw bedreigd. Een voorbeeld: haar kinderen spelen buiten verstopperje en worden uitgescholden. Als hun moeder vraagt waarom, dan verwenst haar buur-

vrouw haar: “Ga terug naar waar je vandaan komt”. Deze buurvrouw staat in de buurt bekend om haar afkeer van buitenlanders. De Italiaanse moeder voelt zich in haar buurt niet meer veilig met haar gezin.

Voorbeeldmeldingen bedreiging op straat (2004 en 2005)

- Een meisje met een donkere huidskleur uit Alkmaar is bedreigd door een groep van ongeveer vijftien jongeren die haar toeschreeuwden: “white power”. Omdat ze een hond bij zich had heeft de bedreiging niet geleid tot een aanval.
- Een Turkse jongeman wordt bedreigd door een inwoner van Middenmeer met een ketting en beledigd: “kankerturk”.
- Tijdens de verkoop van kinderpostzegels wordt een Marokkaans meisje aan de deur bedreigd door een inwoner van Noord-Scharwoude die haar vertelt hoezeer hij moslims haat.
- Een leerling van een zomerschool in Alkmaar, van buitenlandse afkomst, krijgt buiten het schoolterrein een rotje in zijn gezicht. De jongen loopt hierdoor tweedegraads brandwonden op. De daders droegen Lonsdale-kleding.

Voorbeeldmeldingen bekladdingen (2004 en 2005)

- Hakenkruizen en een white power teken zijn geklad op een bouwplaats (op kranen en aanbouw) in Schagen.
- Op een doek, een gemeentelijk bord en een blauw plaatsnaambord in Lange-dijk zijn hakenkruizen geklad.
- Bij de hangplek van een sporthal in Wieringermeer zijn discriminerende teksten en tekens aangebracht.

2.3 HUISVESTING

In Noord-Holland Noord zijn in 2000 en 2001 veel klachten geweest van leeftijdsdiscriminatie bij de toewijzing van huurwoningen. De behandeling van deze klachten, plus de aandacht in de media, hebben mede geleid tot een verandering van dit – inderdaad discriminerende – woningtoewijzingssysteem naar een systeem waarin alle woningzoekenden ongeacht hun leeftijd kans maken op een huurwoning naar gelang van inschrijfduur en urgentie. In de periode van deze klachtenmonitor (2003-2007) zijn er gelukkig nog nauwelijks klachten

Huisvesting

binnengekomen over leeftijdsdiscriminatie bij woningtoewijzing. Wel is er bijvoorbeeld melding gemaakt van onderscheid naar ‘soort huurder’ op grond van leeftijd (zie het voorbeeld hieronder).

Voorbeeldmelding huisvesting (2004)

- Een huurder uit Hoorn krijgt extra kosten in rekening gebracht door de woningbouwvereniging voor het opnemen van de waterstand. Navraag leert dat deze woningbouwvereniging twee soorten huurders kent, namelijk degene die zelf de meterstand aflezen, en de oudere huurders waarbij iemand komt om dit af te lezen. Dit laatste gebeurt echter niet op verzoek, maar op grond van de geboortedatum van de huurder.

2.4 HORECA/AMUSEMENT

Horeca/amusement

Discriminatie in de horeca wordt vooral gevoeld bij het uitgaan. Onderscheid op grond van ras of uiterlijk is regelmatig gemeld bij Art.1 Noord-Holland Noord. Het duidelijkste voorbeeld is discotheek Paradise in De Rijp. De klachten die Art.1 Noord-Holland Noord en de politie Heerhugowaard kregen over het deurbelid van Paradise waren aanleiding tot het organiseren van een praktijktest in februari 2006.

Bij een praktijktest probeert een groep autochtoon Nederlandse mannen en een groep etnisch Turkse mannen, die wat betreft leeftijd en kleding vergelijkbaar zijn, op dezelfde avond binnen te komen bij Paradise. De uitkomst was opvallend: de Nederlanders kwamen zonder enig probleem binnen, terwijl de Turkse

mannen bij de deur werden geweigerd.

Volgens het onderzoek Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord onder vinden ongeveer 5.000 tot 6.000 mensen per jaar discriminatie in de horeca. Getuige het lage aantal meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord wordt dit echter bijna niet gemeld.

Meldingen over discotheek Paradise (2004 en 2006)

- Een Turkse man wordt zonder enige reden de toegang geweigerd tot discotheek Paradise in De Rijp. Hij komt hier al ruim 3,5 jaar en heeft nooit eerder problemen gehad. Hij geeft aan dat er nooit incidenten hebben plaatsgevonden waardoor hem de toegang ontzegd zou kunnen zijn, maar ziet dat ook aan andere 'buitenlanders' de toegang wordt geweigerd.
- Een buitenlandse man wil samen met een Nederlandse vriend naar discotheek Paradise. Zijn vriend mag zonder problemen naar binnen, maar aan de man wordt om zijn documenten en om zijn herkomst gevraagd. Tot zes keer toe wordt hem de toegang geweigerd, terwijl hij Nederlanders zonder problemen naar binnen ziet gaan.
- Een man wordt de toegang geweigerd tot horecagelegenheid Paradise. Hij vermoedt dat het vanwege zijn buitenlandse uiterlijk is, maar hij komt er al vijftien jaar zonder problemen.
- Een man wordt aan de deur geweigerd door een portier van Paradise: "U bent een buitenlander".
- Een Turkse man wordt door de portier van Paradise om een pasje gevraagd en vervolgens de toegang geweigerd. Hij krijgt een kaartje met de procedure om aan een pasje te komen. Aan 'blanke' mannen wordt geen pasje gevraagd en geen kaartje overhandigd; deze komen zonder problemen binnen.

Discotheek Paradise in de fout bij weigering van allochtonen

Gepubliceerd op 7 november 2007 in het Noordhollands Dagblad

Al tien jaar is discotheek Paradise in De Rijp op zaterdagavond een geschikte uitgaansgelegenheid voor alleengaanden. Jong (vanaf dertig jaar) ontmoet oud, gescheiden mannen en vrouwen kunnen een nieuwe partner vinden, hetzelfde geldt voor degenen die na een sterfgeval er alleen voor zijn komen te staan. Kortom: een ideale ontmoetingsplaats, een goede mogelijkheid om iemand te

vinden. Maar voor sommige allochtonen gold tot vorig jaar een ander verhaal. Die werden resoluut bij de ingang geweigerd en kregen een kaartje mee dat ze een pasje moesten aanvragen. En alleen op vertoon van die pas zouden ze de disco binnen komen. „Je reinste discriminatie”, meent Marije Cornelissen van Bureau Discriminatiezaken van Noord-Holland Noord. „Die uitbater maakt echt onderscheid tussen bezoekers. Aan allochtonen worden absurde eisen gesteld. Dat kan zo niet.”

Zij konden alleen verder komen met een pasje. Ze kregen een lijstje met instructies mee om die pas aan te vragen. Zo werd als voorwaarde gesteld dat de aanvrager een kopie van de inburgeringscursus of een certificaat van de Nederlandse taal kon overhandigen. Voor de anti-discriminatiebureaus was de weigering van de mannen aanleiding om aangifte te doen bij de politie. De zaak diende gisteren voor de Alkmaarse politierechter. De uitbater van de disco ontkende tijdens de zitting alles: „We maken geen onderscheid”, aldus de exploitant.

De rechter geloofde dit niet en veroordeelde de man tot een voorwaardelijke boete van 1000 euro.

Discotheek Paradise veroordeeld voor opzettelijke discriminatie

Bewerking van nieuwsbericht op www.art1nhn.nl

Donderdagochtend 7 november 2007 is Vokko Brugge, eigenaar van discotheek Paradise in het Noordhollandse Graft-de Rijp, veroordeeld wegens het opzettelijk discrimineren van twee Turkse mannen. De beide Turkse mannen werden bij de deur geweigerd in februari 2006, en deden hiervan aangifte.

'Het is heel bijzonder dat het tot een veroordeling is gekomen. Recent onderzoek wees uit dat meer dan 5.000 mensen in Noord-Holland Noord zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd hebben gevoeld bij het uitgaan, maar omdat het ontzettend moeilijk is om de bewijslast rond te krijgen leidt aangifte eigenlijk nooit tot een veroordeling, als er al aangifte gedaan wordt', zegt Marije Cornelissen, directeur van Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord. Zij organiseerde in februari 2006 in samenwerking met het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland een zogenaamde praktijktest bij discotheek Paradise.

Bij een praktijktest proberen een autochtoon panel en een allochtoon panel de discotheek binnen te gaan. Zij moeten vergelijkbaar zijn in leeftijd en kleding, en nog nooit eerder bij de disco in kwestie geweest zijn, zodat alleen de etnici-

teit van de panelleden echt verschil maakt. Hierdoor kan makkelijker bewezen worden dat een afwijzing bij de deur inderdaad discriminatie betreft, al is het ook dan vaak moeilijk om de bewijslast rond te krijgen. 'Aanleiding voor de praktijktest bij discotheek Paradise waren eerdere aangiften wegens discriminerend deurbeleid, die geseponeerd moesten worden wegens gebrek aan bewijs. Ook was meneer Brugge al eens veroordeeld door de Commissie Gelijke Behandeling voor een discriminerende advertentie', zegt Erik Schaap van het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland.

Bij discotheek Paradise werden de autochtone mannen die deelnamen aan de praktijktest binnengelaten zonder dat hun naar een pasje gevraagd werd. De Turkse deelnemers kregen van de portier echter een kaartje waarop vermeld stond dat zij een pasje moesten aanvragen, door onder andere een 'kopie inburgeringscursus' en een 'kopie certificaat Nederlandse taal' op te sturen. Cornelissen: 'Het is op zich al een vorm van discriminatie dat alleen allochtone mensen om een pasje gevraagd wordt, maar als er dan ook nog eisen gesteld worden die met etniciteit te maken hebben is het overduidelijk dat hier opzettelijk gediscrimineerd wordt'. De rechter was het daarmee eens. Zij achtte op grond van de aangiften, de eigen verklaringen van meneer Brugge en de portier en het kaartje bewezen dat meneer Brugge de Turkse mannen willens en wetens heeft gediscrimineerd op hun etniciteit.

Discotheek Paradise is conform de eis van de Officier van Justitie veroordeeld tot een boete van 1.000,- euro of 20 dagen celstraf voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar. Bij de strafmaat werd rekening gehouden met het feit dat de rechtzitting lang op zich had laten wachten en dat Brugge nog geen strafblad had. Brugge beloofde op de zitting dat hij zijn beleid zal aanpassen.

'Daar zijn wij blij mee', zegt Erik Schaap. 'Wij hopen dat meneer Brugge nu beter begrijpt dat het heel vernederend en pijnlijk is voor mensen om niet toegelaten te worden vanwege hun etniciteit, en dat dit niet voor niets niet mag in Nederland.'

Ook over café De Wereld in Hoorn zijn meerdere meldingen binnengekomen. Bar Odeklonje in Den Helder is ook de fout ingegaan door te discrimineren op grond van afkomst, terwijl een portier van Podium Atlantis in Alkmaar iemand op grond van zijn chronische ziekte onheus heeft bejegend.

Voorbeeldmeldingen horeca (2004, 2005 en 2007)

- Twee jongens van Turkse herkomst zijn bij café de Wereld in Hoorn de toegang geweigerd zonder duidelijke reden.
- Een Marokkaanse man is geweigerd in café De Wereld. Volgens hem weigert dit café systematisch mensen op huidskleur. De portier van De Wereld verdedigt zijn weigering door de zaterdagavond "vaste klantenavond" te noemen.
- In café De Wereld mogen geen donkere mannen naar binnen; donkere vrouwen zijn wel welkom.
- Een man van Antilliaanse afkomst vraagt een vrouwelijke portier van bar/dancing Odeklonje om van zijn vrouw af te blijven; zij werd namelijk door de portier geduwd. Een mannelijke portier gaat hierover in discussie en slaat de Antilliaan in zijn gezicht.

Casus horeca (2006)

Ronald Burgers wil op vrijdagavond uitgaan met zijn vriendin Roos, maar wordt geweigerd in café Joey's op het Waagplein in Alkmaar. Hij denkt dat dit komt omdat hij in een rolstoel zit. Ronald komt normaal niet in Joey's, maar wist dat zijn vriend Chris daar zat. Die hadden ze lang niet gezien en daar wilden hij en Roos dus wel even mee bijpraten. De portier laat Ronald echter niet binnen: "Er zijn zoveel opstapjes en trappetjes". Ronald zelf vindt dit geen probleem; hij kan toch gewoon op de gedeeltes blijven waar zijn rolstoel wel kan komen? Dan komt de portier met het argument: "Ja, maar het is zo druk". Ronald en Roos zien echter geen rij staan en ook binnen ziet het er nog niet druk uit. De reactie van de portier: "Maar over een kwartier wél".

2.5 MEDIA/RECLAME

Er komen bij het bureau relatief weinig meldingen binnen van reclame of media-uitingen die als discriminerend worden ervaren. Mogelijk wordt er eerder aanstoot genomen aan politieke dan aan bijvoorbeeld commerciële uitingen. Politieke en publieke opinie is dan ook apart gecategoriseerd (zie aldaar). Landelijk gezien wordt er ook vaak een beroep gedaan op de Reclame Code Commissie waar het reclames betreft die als discriminerend of stigmatiserend worden ervaren.

Media/reclame**Voorbeeldmeldingen media/reclame (2004 en 2006)**

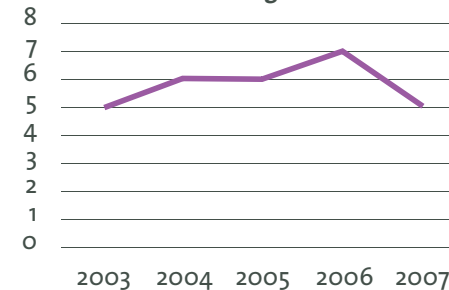
- Een inwoner van Midwoud vindt het reclame spotje over Celebrations-chocolaatjes discriminerend. In dit spotje wordt Ali B uitgemaakt voor ‘Hollander’ omdat hij zijn meegebrachte cadeau, een schaalpje chocolaatjes, zelf lijkt te hebben opgegeten.
- Een Bergenaar van Nederlandse afkomst vindt een advertentie storend van Good Bookers waarin zij een reis naar China aanbieden onder de volgende tekst: “Glandioze Londleizen bij GoodBookels”. De melder ervaart dit als beleedigend voor mensen met een Chinese achtergrond.
- In de Metro van 9 maart 2004 staan artikelen die een negatieve beeldvorming geven van allochtonen en dan met name Antillianen.
- In het gastenboek van de NOS-journaal website wordt de vraag gesteld hoe belangrijk het is om de nationaliteit van een delictpleger te melden. De meeste reacties hierop waren uiterst negatief en discriminerend. Ene ‘aat1488’ schrijft bijvoorbeeld: “Ons mooie land wordt verkracht door parasieten uit veelal marokko, turkije en afrika. *Proud to be white. White revolution the only solution*”. de schuilnaam van ‘aat1488’ is op zichzelf al discriminerend; de cijfers 88 staan voor letters van het alfabet: HH, oftewel ‘Heil Hitler’.
- Een LPF-spotje waarin iemand van Marokkaanse afkomst een blanke jongen een gsm ontfutselt, wordt als stigmatiserend ervaren.
- Verschillende msn-groepen op internet bevatten racistische en antisemitische leuzen en afbeeldingen. Art.1 Noord-Holland Noord heeft in 2004 zes meldingen naar het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) verzonden.

In 2004 was het totaal aantal meldingen een stuk hoger en door de polarisering van bevolkingsgroepen werd er ‘harder’ bericht over tegenstellingen tussen be-

volkingsgroepen in de media. Er zijn veel klachten binnengekomen in dat jaar over columns, opvallend genoeg ook twee over de columns van Theo van Gogh:

Voorbeeldmeldingen media/reclame (2004)

- Iemand stoort zich aan de column van Theo van Gogh in de metro van 12 maart 2004. Deze geeft een zeer negatieve kijk op Moslims, Marokkanen en burgemeester Cohen.
- Enkele Metro-lezers zijn geshockeerd door de column van Theo van Gogh van 26 maart 2004 waarin hij de profeet Mohammed met een varken vergelijkt. Deze column heeft geleid tot internetpetities gericht aan de hoofdredactie van Metro.

2.6 POLITIE/VREEMDELINGDIENST/OM**Politie/vreemdelingendienst/OM**

Art.1 Noord-Holland Noord onderhoudt goede contacten met de politie en vreemdelingendiensten, als partners in het opsporen en bestrijden van discriminatie. Klachten die binnenkomen over discriminatie door politie, vreemdelingendienst of Openbaar Ministerie worden met de betreffende instantie besproken. Waar nodig bemiddelt Art.1 Noord-Holland Noord tussen de partijen.

Voorbeeldmeldingen politie (2004 en 2006)

- Twee jongens van Marokkaanse afkomst die bij de politie aangifte willen doen van hun gestolen brommer, worden opgepakt en in hechtenis genomen. Later heeft de politie excuses aangeboden.
- Een Afrikaans uitziende man bezoekt een boek/tabakwinkel in Alkmaar. Hij kijkt bij de tijdschriften, maar vindt niets van zijn gading. Bij het weggaan wordt tegen hem gezegd: “Je gedrag staat ons niet aan, je bent niet meer welkom”. De man wil hiervan aangifte doen bij de politie, maar zijn aangifte wordt geweigerd.

Casus politie (2006)

Moustafa Benaïssa wordt door twee medewerkers van de politie te Heerhugowaard aangehouden omdat hij geen verlichting op zijn fiets heeft. Hij kan geen ID laten zien en zijn fiets heeft ook geen goed functionerend slot. Hij wordt daarop meegenomen naar het bureau; er wordt gedreigd hem in de politieauto te sleuren als hij niet meewerkt. De agenten melden aan het bureau dat zij te maken hebben met een fietsendief, ondanks de tegenargumenten van Moustafa.

De jongen mag zijn ouders niet bellen; zijn mobiele telefoon wordt in beslag genomen. Op het bureau wordt hij aangesproken door de hulpofficier van Justitie met de woorden: "Jongeman, wees blij dat het hotelletje vol is in Alkmaar, anders had je daar kunnen overnachten". Moustafa wordt later vrijgelaten, maar krijgt geen excuses.

Sinds medio 2007 is het Bureau veel alerter op signalen van ethnic profiling: het selecteren of uitsluiten door politie en opsporingsdiensten op grond van uiterlijke (ras-)kenmerken.

28

Casus politie (2007)

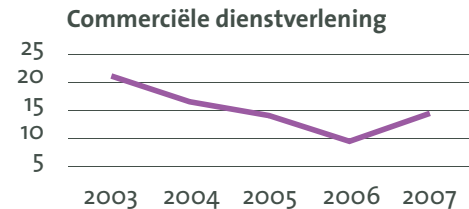
Een voetbaltoernooi tussen twee basisscholen in Alkmaar ontardt in een vechtpartij tussen de ouders. Aanleiding is het feit dat een leerling zo hard wordt geschopt dat hij voor behandeling naar het ziekenhuis moet. Door het voorval lopen de emoties op het sportveld zo hoog op dat de vlam in de pan slaat en meer dan 35 ouders betrokken raken bij een vechtpartij.

De politie wordt erbij gehaald om de vechtende ouders tot bedaren te brengen, maar bij aankomst is de knokpartij al ten einde. Door aanwijzingen van ooggetuigen kunnen nog wel een aantal mensen worden verhoord. Slechts één paar ouders, namelijk Karin Hintham en haar partner, wordt meegenomen naar het politiebureau. Karin vermoedt dat de arrestatie te maken heeft met haar afkomst als 'kamper', aangezien de andere deelnemers aan de vechtpartij niet worden meegenomen naar het bureau. Zij vermoedt dat de achternaam Hintham hierin een rol speelt, omdat deze naam veel voorkomt bij kampbewoners. Haar aanhouding volgt direct nadat zij haar naam heeft genoemd; zonder uitleg wordt zij in een politieauto geplaatst. De man die de vechtpartij was begonnen hoeft slechts zijn naam op te geven en kan wegfietsen.

Meldster dient met behulp van Art.1 Noord-Holland Noord een klacht in bij

de Politie Noord-Holland Noord. Op deze klacht volgt een gesprek waarin Art.1 bemiddelt. Dit gesprek heeft geleid tot inzicht en begrip bij beide partijen en een bevredigende afwikkeling van de klacht.

2.7 COMMERCIELE DIENSTVERLENING

De afgelopen jaren zijn tientallen meldingen binnengekomen over discriminatie bij commerciële dienstverlening, onder andere winkels, banken, verzekeringsagenten en busmaatschappijen. In het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord is gevraagd of men zich bij het winkelen gediscrimineerd heeft gevoeld tussen april 2006 en april 2007. Dit overkwam ongeveer 5.000 tot 6.000 mensen in deze regio.

Voorbeeldmeldingen commerciële dienstverlening (2003, 2004, 2005 en 2006)

29

- Een man wil een weegschaal huren via Thuiszorg in Alkmaar. De borg hiervoor is 25 euro. Omdat hij in een asielzoekerscentrum (AZC) verblijft, is de borg voor de weegschaal ineens 50 euro. Dit is discriminatie op grond van afkomst. Maar vanuit het oogpunt van de thuiszorgwinkel is dit wel begrijpelijk, omdat bewoners van het AZC vaak plotseling moeten vertrekken en zij dan hun spullen niet terugkrijgen. Art.1 Noord-Holland Noord bemiddelt in deze zaak en de Thuiszorg gaat akkoord met een constructie waarbij de man en andere toekomstige klanten van de Thuiszorg vanuit het AZC 25 euro borg betalen en het AZC eveneens 25 euro. Het AZC neemt hiermee ook een verantwoordelijkheid voor het retourneren van de gehuurde spullen.
- Een inwonster van Hoorn uit een woonwagenkamp probeert een verzekering af te sluiten tegen brandschade. Het blijkt dat geen enkele verzekeringsmaatschappij haar wil verzekeren.
- Een ABN Amro bank in Alkmaar weigert mensen met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd een rekening te laten openen.
- Een Turkse vrouw die recent naar Nederland is gekomen wil een bankrekening openen. Een balie-medewerker van de Rabobank in Den Helder weigert dit:

“U spreekt geen Nederlands”. De vrouw beschikt echter over een verblijfsvergunning, dus er is juridisch geen reden om haar te weren.

- Een vrouw telefoneert in het Spaans in een winkel in Egmond aan den Hoef en moest van de eigenaar de winkel direct verlaten.
- Een buschauffeur in Alkmaar zegt tegen een Marokkaanse moeder en haar dochter dat ze hun tassen zijn vergeten, doelend op twee vuilniszakken.
- Een buschauffeur in Bergen weigert een man met donkere huidkleur toe te laten in zijn bus en schreeuwt daarbij: “Alle nikkers het land uit!”.

Casus commerciële dienstverlening (2005)

Fatma Abdalouïa neemt de bus van station naar huis. Ze drukt op het rode knopje om aan te geven dat ze er bij de volgende bushalte uit wil. Vervolgens stopte de chauffeuse bij de stoplichten en doet de deuren open, waardoor het rode lampje uitgaat. Fatma drukt nogmaals op het knopje, waarop de chauffeuse zegt: “Nu moet je ophouden met je spelletjes, je drukt te vroeg”. Fatma zegt dat ze drukt omdat ze er de volgende halte uit wil. De busbestuurster zegt: “Ik word gek van jullie allochtonen, ik zie jullie overal”.

Bij de volgende stoplichten staan ze weer voor rood. De chauffeuse opent de deur en zegt: “Nu moet je er uit, ik wil je niet meer in de bus hebben”. Fatma weigert om uit te stappen omdat ze geen bushalte ziet; de chauffeuse wil haar aan de snelweg eruit zetten. De bestuurster dreigt de politie te bellen. Fatma zegt dat ze dit vooral moet doen. Uiteindelijk is ze bij de bushalte uitgestapt. Ze wordt nageroepen: “Eindelijk ben ik van je af”.

2.8 POLITIEKE/PUBLIEKE OPINIE

Politieke/publieke opinie

Ayaan Hirsi Ali is vanaf 2003 regelmatig in de media. Eerst als onderzoekster bij de Wiardi Beckman Stichting (PvdA), later als Kamerlid voor de vvd. In een interview in het Dagblad Trouw uit 2003 worden door Hirsi Ali uitspraken (over de profeet Mohammed “tiran, gewelddadig, pervers”) gedaan die beledigend zijn voor moslims. Er komen

bij de Anti Discriminatie Bureaus honderden e-mails binnen met klachten over deze uitspraken.

De publieke opinie was in 2004 behoorlijk in beroering door de verharding van het politieke klimaat. Dit verergerde na de moord op Theo van Gogh in november van dat jaar door een man van Marokkaanse afkomst, naar aanleiding van de Van Gogh-film *Submission* in opdracht van Ayaan Hirsi Ali. Dit heeft nog doorgewerkt in 2005, terwijl het publieke debat in verkiezingsjaar 2006 – afgaand op het aantal meldingen – een minder polariserend karakter heeft gekregen.

In 2007 is de politiek en de publieke opinie opnieuw aan het verharden, gezien het stijgend aantal meldingen in het vierde kwartaal naar aanleiding van uitspraken van Geert Wilders.

De moord op Theo van Gogh: piek in een toch al turbulente periode

De moord op Theo van Gogh heeft een flinke piek veroorzaakt in het aantal meldingen van discriminatie. Art.1 Noord-Holland Noord kreeg in november 2004 te maken met drie keer zoveel meldingen dan normaal.

Overzicht aantallen klachten per maand in 2004 en 2005

	2004	2005
Januari	14	18
Februari	16	13
Maart	27	21
April	15	21
Mei	7	14
Juni	14	13
Juli	23	16
Augustus	13	24
September	26	10
Oktober	15	26
November	64	24
December	21	14
Totalen	255	214

Voorbeeldmeldingen politieke/publieke opinie (november 2004)

- Een reactie op de moord op Theo van Gogh via het klachtenformulier op de website van Art 1: “weer een Marokkaan met de nederlandse nationaliteit”.
- Naar aanleiding van de dood van Theo van Gogh wordt op het Horizon College in Alkmaar een discussie gehouden. Een leerling zegt dat alle Marokkanen zijn opgevoed en opgegroeid om mensen te vermoorden en dat hoort bij de cultuur en levensbeschouwing.
- In Wervershoof worden na de dood op Theo van Gogh pamfletten door het Westfries Legioen verspreid met de tekst: “Een moslim met een mening valt onder geloofsovertuiging, een Nederlander met een mening is een racist... en wordt vermoord.”

Het toegenomen aantal klachten in en na november 2004 had vooral betrekking op arbeidsomstandigheden, of meer specifiek: pesten op de werkvloer. Moslim-werknemers werden door collega's aangekeken op de moord of aangesproken op hun geloof (“ter verantwoording geroepen”) terwijl de samenwerking voorheen probleemloos verliep. Soms werd er zelfs gescholden op de moslimcollega's, of werden deze juist compleet genegeerd door hun autochtone collega's.

Voorbeeldmelding publieke opinie (2004)

- Een Alkmaarder van Tunesische afkomst is sinds twee jaar werkzaam in dienst bij een hotel als afwasser. Na de moord op Theo van Gogh is de werksfeer verslechterd. Hij wordt door zijn collega's getreiterd; men noemt hem bijvoorbeeld “afwas” in plaats van bij zijn naam en spuugt op de borden. Via een maatschappelijk-juridisch adviesbureau is een brief uitgegaan naar de directie van het hotel.

De opkomst van Geert Wilders: nieuwe verruiming maatschappelijk debat

De opkomst van de Partij voor de Vrijheid (pvv) van Geert Wilders in 2007 heeft geleid tot een toename van het aantal klachten over zijn partij-politieke standpunten ten aanzien van allochtonen. Uit de meldingen en uit het netwerk van Art.1 Noord-Holland Noord, met name binnen moslimorganisaties, spreekt boosheid en zorg voor de samenleving. Het bureau kijkt momenteel of met

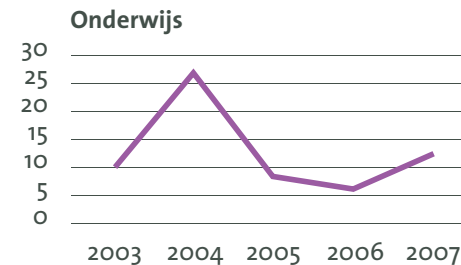
deze meldingen en signalen iets gedaan kan worden, bijvoorbeeld samen met het landelijke Art.1-Bureau.

Stroom aangiftes tegen Wilders na Koran-uitspraken

ANP | Gepubliceerd op 15 augustus 2007

Het pleidooi van politicus Geert Wilders voor een verbod op de Koran heeft geleid tot een reeks aangiftes bij de politie. Het college van procureurs-generaal houdt rekening met „tientallen aangiftes” en heeft aan het Openbaar Ministerie gevraagd al de zaken te behandelen. Dat meldde een woordvoerder van het college woensdag. Het parket in Amsterdam heeft inmiddels toegezegd alle aangiftes tegen Wilders in behandeling te nemen. Amsterdam behandelt de zaken omdat het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie in de hoofdstad is gevestigd. Concrete cijfers over het aantal aangiftes tegen Wilders zijn nog niet voorhanden. De parketten in Utrecht, Den Bosch, Den Haag, Rotterdam, Zwolle, Lelystad en Amsterdam zelf hebben in ieder geval aangiftes ontvangen.

2.9 ONDERWIJS

In het piekjaar 2004 zijn veel meldingen binnengekomen van bekladdingen en scheldpartijen op (middelbare) scholen en roc's. Er kwamen ook relatief veel meldingen binnen via bezorgde leerkrachten, mentoren en rectoren. Helaas kon Art.1 Noord-Holland Noord in 2005 zijn voorlichtingsactiviteiten op scholen niet uitbreiden wegens gebrek aan mensen en middelen, maar in 2007 waren daar gelukkig meer mogelijkheden voor.

Uit het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord blijkt dat ongeveer 2.000 tot 2.300 mensen in de regio zich in het jaar voorafgaand aan april 2006 gediscrimineerd hebben gevoeld tijdens de opleiding.

Voorbeeldmeldingen onderwijs (2004, 2005 en 2006)

- Groepen leerlingen op het Clusius College in Alkmaar brengen de Hitlergroet en roepen leuzen tegen/naar groepen leerlingen van buitenlandse afkomst.
- De kinderen van een Alkmaarder worden op school beledigd op grond van hun Oekraïense afkomst. De dochter wordt uitgescholden voor “russische hoer”.
- Een leraar van een basisschool in Castricum geeft een negatief advies aan drie leerlingen van buitenlandse afkomst. Nederlandse kinderen met hetzelfde resultaat voor de Cito-toets (minder dan 532 punten) krijgen een positief advies voor het volgen van voortgezet onderwijs aan het Jac P.Thijssesecollege (Mavo/Havo/vwo). De buitenlandse kinderen krijgen alleen vmbo-advies.
- Een Turkse scholiere uit Den Helder wordt door haar mentor ongelijk behandeld. Twee leerlingen die dezelfde cijfers hebben behaald als zij mogen wél een bepaalde vervolgopleiding volgen. Volgens de mentor wordt op deze opleiding alles maar één keer uitgelegd; zij zou meer uitleg nodig hebben. De scholiere en haar moeder bestrijden dit.

Casus onderwijs (2006)

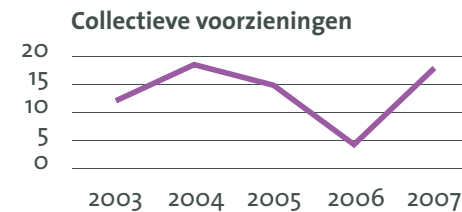
Yanara Ishtar is de dochter van Chavi Ishtar, een Egyptische vrouw uit Alkmaar. Zij is op haar basisschool voor de tweede maal in groep 2 geplaatst. Chavi sprak haar twijfels uit over dit besluit. De school heeft aangegeven dat op basis van de geboortedatum en het niveau van Yanara, groep 2 passend is voor haar. Chavi vertrouwt op het oordeel van de school. Totdat ze erachter komt dat andere kinderen met vergelijkbare geboortedata en leer/ontwikkelniveaus wél naar groep 3 zijn gegaan. Vaak doordat de ouders op hun strepen stonden in gesprek met de schoolleiding.

Op verzoek van Chavi Ishtar wordt daarop een pedagogisch diagnostisch onderzoek uitgevoerd met Yanara. Op basis hiervan stelt de schoolleiding voor dat het meisje in groep 2 blijft, onder de voorwaarde dat de school zorgt voor uitdagende activiteiten op het gebied van lezen en rekenen (de sterke gebieden van Yanara).

Chavi gaat akkoord met deze afspraak. Inmiddels merkt ze echter dat Yanara zich niet goed meer ontwikkelt op school. Ze is minder spontaan en meer verlegen dan het afgelopen jaar en is achteruit gegaan qua niveau. De school is de belofte niet nagekomen om haar dochter uitdagende activiteiten te bieden. Chavi voelt zich schuldig tegenover haar dochter. Ze vermoedt dat de school

haar minder serieus neemt dan andere moeders doordat zij niet zo goed Nederlands spreekt. Als zij beter uit haar woorden had kunnen komen (net zoals de Nederlandse moeders), dan was het misschien wél gelukt om Yanara in groep 3 te krijgen.

2.10 COLLECTIEVE VOORZIENINGEN

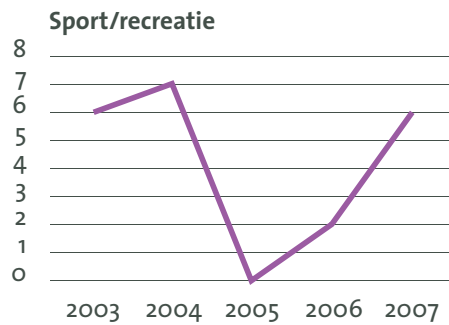
Opvallend genoeg zijn er in 2007 bijna evenveel meldingen op het terrein Collectieve voorzieningen als in ‘topmeldingsjaar’ 2004. Deze meldingen hebben onder meer betrekking op bejegening van niet-westerse Nederlanders door uitkeringsinstanties. Toch is het aantal meldingen erg laag verge-

leken met het aantal mensen dat in het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord aangaf zich gediscrimineerd te hebben gevoeld door overheidsdiensten in een jaar; 3.600 tot 4.000.

Voorbeeldmeldingen collectieve voorzieningen (2004)

- Een medewerker van de Sociale Dienst in Langedijk doet discriminatoire uitspraken als: “Ga terug naar je eigen land” en “Je voldoet niet aan de eisen, ga!”. Bij de aanvraag voor een uitkering wordt gezegd: “Je krijgt hem toch niet”. Dit schijnt bij meer mensen van Somalische, Marokkaanse en Irakese afkomst te zijn gebeurd. Uit angst om hun uitkering kwijt te raken willen de gediscrimineerden geen officiële klacht indienen bij de gemeente.
- Een Somalische man woont al tien jaar in Nederland, heeft een arbeidsverleden van zes jaar en is momenteel werkloos. Een medewerker van de Sociale Dienst in Heerhugowaard doet met betrekking tot het verstrekken van de ww-uitkering de volgende uitspraak: “Jullie komen hier alleen voor het geld”.

2.11 SPORT/RECREATIE

Meldingen over discriminatie bij sport en recreatie gaan onder meer over uitsluiting bij deelname aan (volkstui- of zang-)verenigingen. Het aantal meldingen op het terrein van sport is relatief laag. Ook in het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord geeft slechts 4% van de mensen die zich gediscrimineerd voelden tussen april 2006 en 2007 aan dit bij de sport meegemaakt te hebben. Het gaat dan om ongeveer 1.200 tot 1.300 mensen.

Voorbeeldmeldingen sport/recreatie (2004 en 2007)

- Een Surinaamse vrouw staat al tien jaar op de wachtlijst voor de sjoelclub in Wervershoof (West-Friesland). Uiteindelijk is haar duidelijk gemaakt dat ze niet welkom is.
- Marokkaanse jongeren zijn in een sportkantine geweigerd terwijl jongeren van Nederlandse afkomst wel naar binnen mochten.
- Tijdens een thuiswedstrijd tussen AZ en Ajax worden door het publiek antisemitische leuzen geroepen.

Opvallend is het lage aantal meldingen van discriminatie op sportvelden, waar sporttrainers toch geregeld scheldkanonnades waarnemen. Het is mogelijk dat mensen zich dit meestal niet persoonlijk aantrekken, en het dan ook niet zien als discriminatie-incident. Er wordt wel regelmatig over bericht in de (regionale) media.

Casus sport/recreatie (2004)

De 12-jarige Nienke de Koning uit Texel voetbalt al jaren in hetzelfde jeugdteam. Dit team is naar de junioren overgegaan, maar Nienke mag niet in haar oude team blijven sporten. De clubvoorzitter onderbouwt dit besluit als volgt: "Het fysieke verschil bij de pupillen is niet zo groot, maar juist in die onderste klassen van de junioren loop je de kans grote jongens tegen te komen. Daarom hebben

we Nienke in een selectieteam geplaatst, waar beter wordt gevoetbald en de spelers van haar leeftijd zijn."

Nienke voetbalt al sinds haar vijfde. Toen ze op de basisschool een klas oversloeg, belandde ze in een team dat voor het merendeel uit haar nieuwe klasgenoten bestond. De meeste spelers zijn een jaar ouder dan zij, maar dat is nooit een probleem geweest. Nienke: "Ik voetbal al drie jaar tegen kinderen die één of twee jaar ouder zijn. Ik heb nog nooit blessures gehad. Het heeft me eigenlijk alleen maar goed gedaan om één jaar hoger te spelen."

Nienke heeft een paar trainingen gehad met haar nieuwe team, maar dat is niet goed bevallen. Ze kent de kinderen niet goed en krijgt weinig de bal. Omdat ze altijd een niveau hoger heeft gespeeld is ze te goed, zelfs voor dit selectieelftal. Haar hoge niveau is ook opgemerkt door de KNVB, waar ze is uitgenodigd voor het team 'meisjes onder 13 jaar, regio Noordkop'. Maar doordat ze geïsoleerd en niet uitgedaagd wordt in haar nieuwe team, stopt ze met voetballen.

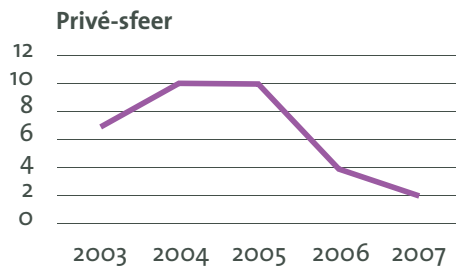
Casus sport/recreatie (2007)

Dorien Schippers heeft multiple sclerose. Om mobiel te blijven in haar dagelijkse leven maakt ze gebruik van een hulphond. Deze hond laat zich vergelijken met een blindengeleidehond voor minder validen. De dochter van Dorien zit op een judoclub in Alkmaar. Bij deze sportclub mag de hond niet naar binnen. Dorien kan dus niet naar de judolesen en wedstrijden komen kijken. Gezegd wordt: "Een hond is niet hygiënisch en misschien is er wel iemand bang voor".

Ze heeft geprobeerd om de clubleiding over te halen met argumenten: een hulphond is een noodzakelijk hulpmiddel voor haar, vergelijkbaar met een rolstoel; in andere (openbare) gelegenheden wordt nooit moeilijk gedaan; de hond is voor tienduizenden euro's opgeleid en zal geen onverwacht of agressief gedrag vertonen.

De argumenten overtuigen de clubleiding niet. De sportschool vertelt intussen op zijn website wel trots over het grote aantal gehandicapten dat daar komt sporten.

2.12 PRIVÉ-SFEEER

Het totaal aantal meldingen over discriminatie in de privé-sfeer is te laag en de verscheidenheid van de klachten is te groot om een tendens of trend te kunnen ontdekken, ook in de jaren 2004 en 2005.

Bij klachten uit de privé-sfeer is het lastig om tot een oordeel te komen. Een melder wil doorgaans ook

niet overgaan tot bemiddeling of aangifte, om begrijpelijke redenen. In geval van (huiselijk) geweld is er vaak meer in het spel dan discriminatie alleen, al kan daarbij flink gescholden worden op iemands huidskleur, sekse of afkomst. In gevallen van geweld verwijst Art.1 Noord-Holland Noord altijd door naar de politie.

Voorbeeldmeldingen privé-sfeer (2003 en 2006)

- Een Surinaamse vrouw uit Alkmaar wordt door de eigen familie vanwege haar 'te' lichte ogen en roomkleurige huid gediscrimineerd.
- Twee homoseksuele mannen partners zijn bespuugd en beledigd op een verjaardagfeestje op grond van hun seksuele geaardheid.

2.13 OVERIG

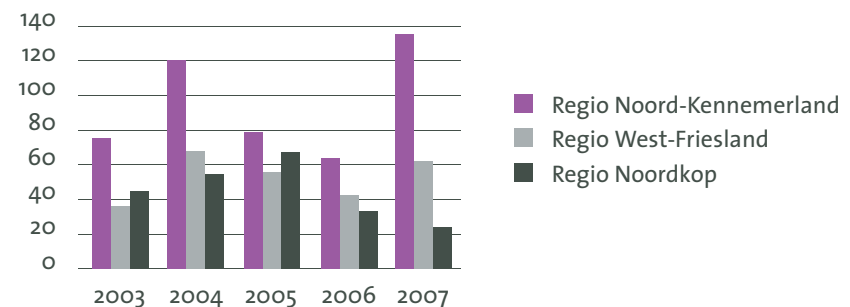
In 2006 en 2007 zijn enkele klachten niet gecategoriseerd naar terrein. Dit betekent dat een klacht niet te herleiden valt naar een specifiek discriminatieterrein, bijvoorbeeld omdat een (racistisch) conflict in de privé-situatie op openbaar terrein tot uitbarsting komt of doordat een melder aangeeft op verschillende momenten/plaatsen buitengesloten te worden op grond van haar handicap.

3 KLACHTEN VERDEELD NAAR REGIO

Er zijn diverse signalen dat groepen mensen met extreem-rechtse denkbeelden actief zijn in Noord-Holland Noord. De Nationale Alliantie had bijvoorbeeld een aparte afdeling in West-Friesland, terwijl alle andere afdelingen van deze extreem-rechtse partij meerdere provincies omvatten. De partij is in 2007 opgeheven, maar het feit dat deze afdeling bestond zou erop kunnen duiden dat de denkbeelden van de partij relatief veel sympathie in West-Friesland krijgen. Ook scoort Noord-Holland Noord hoog wat betreft het aantal door de politie waargenomen extreem-rechtse gabbergroepen. Bezorgde ouders kloppen ook wel eens individueel aan bij Art.1 Noord-Holland Noord voor advies en begeleiding van hun kind met racistische denkbeelden en/of gedrag.

Art.1 Noord-Holland Noord heeft in 2007 onderzoek laten doen naar extreem-rechts in de regio en er bleek bij bepaalde scholieren inderdaad een vruchtbare bodem te zijn voor dergelijke denkbeelden. Hierop is de voorlichting aan scholieren en hun begeleiders (ouders, mentoren, decanen, maatschappelijk werkers) uitgebreid. Het onderzoek *Lokale aanpak van extreem-rechts in Noord-Holland Noord* (2007) doet aanbevelingen ten aanzien van informatie-uitwisseling tussen gemeenten, politie en Art.1, bevordering van tolerantie en bewustwording, aanpak van overlast en samenwerking tussen ouders, scholen, politie en maatschappelijk werk. De komende jaren gaat het bureau in samenwerking met politie en Openbaar Ministerie en geholpen door het landelijk bureau Art.1, aan de slag met deze aanbevelingen.

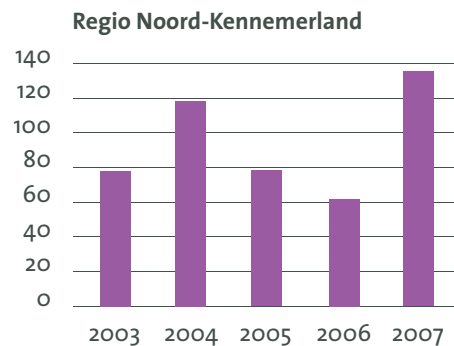
Aantal klachten per regio

Voorgaande tabel laat zien dat in de regio Noord-Kennemerland het aantal meldingen beduidend hoger is dan in de regio's West-Friesland en Noordkop. Dit verschil is in het laatste jaar nog veel groter geworden dan voorheen. De verklaring hiervoor is dat het enige meldpunt van Art.1 Noord-Holland Noord is gevestigd in Alkmaar. De verwachting is, dat wanneer de meldpunten in Den Helder en Hoorn opengaan in deze regio's het aantal meldingen flink zal toenemen, zodat meer inzicht ontstaat in de lokale problematiek en discriminatie beter en gericht kan worden aangepakt, dan wel voorkomen. Het is van belang dat er veel meer melding gedaan wordt van discriminatie, ook in West-Friesland en de Noordkop. Dit betekent niet dat er meer discriminatie plaatsvindt, maar dat er meer discriminatie opgespoord wordt en daarmee aangepakt kan worden. Hieronder wordt ingegaan op de verschillen tussen de regio's. In bijlage A staan per regio alle gemeenten en plaatsen genoemd.

3.1 REGIO NOORD-KENNERLAND

40

De regio Noord-Kennemerland laat een toename zien van het aantal meldingen in 2007. Dit hangt samen met de locatie van Art.1 Noord-Holland Noord, in Alkmaar. De eerste grote professionaliseringsslag (projecten en acties, rechtszaken, het rapport Discriminatieklimaat, voorlichting aan zelforganisaties, lokale aanpak extreem-rechts, poster-, media- en scholencampagnes) heeft vooral effect in de regio Alkmaar waar de contacten en naamsbekendheid het grootst zijn.

Gepubliceerd in de Alkmaarsche Courant op 15 september 2004

Stomdronken, uitermate agressief. Beestachtig gedrag tegen 'mensen met een kleurtje'. Harde woorden van officier van justitie L. Boonstra, die gisteren tot anderhalf jaar cel eiste tegen drie inwoners van Alkmaar, die zich op 7 juni van

dit jaar in de binnenstad bezondigden aan uitgaansgeweld, voortvloeiend uit racistische en neonazistische denkbeelden.

Het hele dossier stond bol van de extreem-rechtse motieven, aldus de openbaar aanklaagster. Hoofdverdachte E.S. (21) gaf toe een enorme aversie tegen kleurlingen te hebben, maar dat zou nu niet hebben meegespeeld. Iemand had vervelend gedaan tegen zijn vriendin C. de J. (33) en dat moet je niet doen als S. liters bier achterover heeft geslagen.

Dat een van de slachtoffers, vier deden aangifte, een blanke jongen uit de polder was, leverde volgens S. en advocaat H. Teunisse wel het beste bewijs voor het gebrek aan racistische motieven. Onzin, vindt Boonstra. Uit de verklaringen van de gedupeerden en getuigen valt volgens haar te reconstrueren dat op die zevende juni de eveneens bezopen De J. allochtone passanten heeft uitgedaagd door hen uit te schelden. Dat gebeurde op de Voordam en het Luttik Oudorp, na middernacht.

Degenen die zich werkelijk lieten opjutten, kregen vervolgens te maken met de vuisten en schoenen met stalen punten van vriendje S. en kroegmaat R.K. (28). S. erkende dat hij had gezongen 'Hitler, Hitler' en met zijn rechterarm omhoog had geparadeerd.

Boonstra achtte bewezen twee pogingen tot doodslag en een keer openlijk geweld. Ze eiste tegen de vaker wegens geweldsmisdrijven veroordeelde S. anderhalf jaar cel, waarvan een derde voorwaardelijk plus uitzitten van een oude straf van drie maanden. Ex-Bosniëganger K. zou er met 300 dagen cel, waarvan 187 als stok achter de deur plus een werkstraf van 160 uur kunnen afkomen, zodat hij snel naar de psychiatrische kliniek kan om zijn op de Balkan opgelopen trauma's te laten herstellen.

Voorbeeldmeldingen uit de gemeente Alkmaar (2004)

- Een 16-jarige jongen uit Alkmaar wordt aangehouden op verdenking van het stichten van een brand bij een Turks cultureel centrum in Alkmaar met behulp van een molotov-cocktail. De brand kan tijdig worden geblust.
- Twee groepen jongeren van het AOC Clusius College en het OPOC Noord-Kennemerland in Alkmaar raken slaags. De wijkagent wordt erbij geroepen. Over en weer worden bedreigingen geuit en een groepje Lonsdale-jongeren maakt de Hitler-groet.

41

- Op het Petrus Canisius College in Alkmaar verspreiden enkele jongeren hun rechts-extreme gedachtegoed. Eén leerling heeft zich het kapsel van Hitler laten aanmeten. Ook is er een Hitler-groet gebracht binnen een groep Lonsdale-scholieren. Op deze school hebben zich al verschillende racistische incidenten voorgedaan. Tegen een docent is gezegd: “Zij is een nazi”. Er zijn twee gedichten met een aubade aan Hitler en de holocaust geschreven. Er zijn uitspraken gedaan als “Alle allochtonen moeten dood”. Twee docenten zijn bedreigd en voelen zich niet meer veilig op school.
- Tijdens een begrotingsbespreking wordt door een raadslid uit Alkmaar tegen twee vertegenwoordigers van een zelforganisatie gezegd: “Jullie zijn niet in een Marokkaanse markt om te onderhandelen, jullie zijn in Nederland”.

Voorbeeldmeldingen uit de overige gemeenten in Noord-Kennemerland (2003, 2004, 2005 en 2007)

- Drie vriendinnen van Oost-Europese afkomst worden tijdens een kermisbezoek in **Egmond aan Zee** door een groep jongeren ernstig mishandeld. De aanvallers doen uitspraken als: “Vieze Turken, jullie horen hier niet, ga naar je eigen land”.
- In het huis-aan-huisblad De Duinstreek uit **Bergen** wordt regelmatig een verband gelegd tussen criminaliteit en mensen met een getinte huidskleur.
- Twee passages in een brief van de Wijkvereniging **Aagtdorp** zijn discriminerend op grond van handicap: “Er mogen geen gehandicapten meer bijkomen in Aagtdorp” en “Er moet worden onderzocht wat een goede verhouding bewoners/gehandicapten zou moeten zijn”.
- Op station **Castricum** zijn drie hakenkruizen en de naam ‘Hitler’ geklad. De Nederlandse Spoorwegen zijn gebeld om de bekladding te laten verwijderen. In een ander treinstel in Castricum is op een tafel in de hoek van de coupé een White Power-teken en de leus *Muertos los judius* geklad. Hiervan is melding gedaan bij de Spoorwegpolitie.
- De extreem-rechtse partij de Nederlandse Volks Unie heeft pamfletten op lantaarnpalen geplakt op de fietsroute **Alkmaar-Heerhugowaard**.
- In het dossier van een leerling op een katholieke school in **Heerhugowaard** staan negatieve passages over zijn moeder die van Spaanse afkomst is. Omdat de vrouw met een accent spreekt zou dat voor de zoon belemmerend werken. De jongen is naar een andere school gegaan.

- Een inwoner van **Heerhugowaard**, die geïnfecteerd is met HIV, wordt bij een lening uitgesloten voor het overlijdensrisico. Dit is gebeurd op grond van een privé-gesprek met een bankbediende.

Vernielingen en diefstallen: vijf aanhoudingen

Gepubliceerd op 24 november 2005 in het Noordhollands Dagblad

De vijf jongeren, variërend in leeftijd van 14 tot 17 jaar en afkomstig uit **Langedijk**, **Heerhugowaard** en **Alkmaar**, worden ondermeer verantwoordelijk gehouden voor de vernielingen aan de moskee op de Potjesdam in Zuid-Scharwoude op 6 november. Van de moskee werden ramen ingegooid. Daarnaast worden zij gehoord in verband met hun betrokkenheid bij fietsen- en bromfietsendiefstallen in Heerhugowaard en gevallen van openlijke geweldpleging die in Alkmaar Noord werden gepleegd. Daarnaast gaat de politie er ook van uit hiermee de personen binnen te hebben die betrokken waren bij vechtpartijen op de kermis in Zuid-Scharwoude en enkele gevallen van belediging en bedreiging.

De aanhoudingen zijn het resultaat van een rechercheonderzoek dat werd ingesteld naar aanleiding van de problemen tussen groepen jongeren in Langedijk. Drie van de verdachten werden op heterdaad aangehouden in Heerhugowaard. Het onderzoek was een van de maatregelen die de gemeente en de politie daarin hebben genomen. De andere maatregelen richten zich op extra toezicht, voornamelijk tijdens de uitgaansavonden, en gesprekken met beide groepen jongeren.

- Bij een videotheek in **Heiloo** zijn ze op zoek naar een nieuwe collega. In de vacature wordt gevraagd om een medewerker(ster) tussen de 16 t/m 20 jaar, waarbij jongere en (vooral) oudere sollicitanten worden uitgesloten.
- Een Nederlandse medewerker van een bedrijf uit **Oudkarspel** wordt door de bedrijfsleiding systematisch gepest vanwege het helpen van allochtone collega's. Zijn Marokkaanse collega die voor hem opkomt wordt door de bedrijfsleiding als ‘vervelend’ betiteld.
- Een Marokkaanse vrouw uit **Oudkarspel** wordt, als zij langs de middelbare school loopt, vaak beledigd door scholieren: “Ga terug naar je eigen land”. Eenmaal is zij ook bekogeld met eieren.
- In een jongeren centrum in **Noord-Scharwoude** maken de bezoekers (12 t/m

- 18 jaar) stelselmatig discriminerende opmerkingen: “negers zijn lui”, “Marokkanen zijn dieven”, “buitenlanders werken niet” en “homo’s zijn vies”.
- De kinderen van een Turkse vrouw uit **Noord-Scharwoude** durven niet meer buiten te spelen. Ze worden door een aantal Nederlandse jongeren uitgescholden voor “slechte Turk”.
- Bij een Turkse vrouw in Zuid-Scharwoude zijn stenen door de ruit gegooid en de banden lekgestoken door Lonsdale jongeren die “white power” riepen.
- Een Marokkaanse vrouw is in **Zuid-Scharwoude** uitgescholden voor “kut-marokkaan”.
- Bij een woonhuis in **Langedijk** zijn twee keer de ramen ingegooid en vier fietsen gestolen. In 2003 heeft de buurt een handtekeningenactie gehouden om de Marokkaanse bewoners van dit pand te dwingen te verhuizen in verband met de grootte van het gezin (twaalf leden). Diverse gesprekken tussen de wethouder en de buurt hebben iets opgelost.
- Een Marokkaanse vrouw wordt van haar fiets gegooid door een autochtone automobiliste uit **Langedijk** die zegt dat ze buitenlanders haat.

44

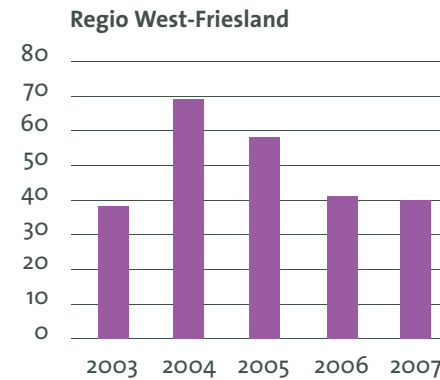
Jongeren Langedijk ‘tolerant’

Gepubliceerd op 25 juli 2006 in het Noordhollands Dagblad

Het is aardig gesteld met de tolerantie van de Langedijker jeugd die de tolerantietest invulden. Gemiddeld behaalden ze een score waarmee ze zichzelf net tolerant mogen noemen. Op de jongerenmanifestatie in Jongeren centrum De Koog in Noord-Scharwoude in juni vulden ze de test ‘Hoe tolerant ben jij?’ in. Maar dat wil niet zeggen dat de Langedijker jeugd over het algemeen tolerant mag worden genoemd, zegt de maakster van de test, Marije Cornelissen van het Anti Discriminatie Bureau. Daarvoor was de groep invullers, vijftig jongeren, te klein. „Bovendien trek je op zo’n middag een specifieke groep jongeren.” Aanleiding voor de vragenlijst is de vechtpartij vorig jaar zomer waarbij op de kermis een groep autochtone en allochtone jongeren met elkaar op de vuist gingen. Dat bleek geen incident. De intolerantie onder jongeren was voor de gemeente aanleiding om een jongerenfestival te organiseren. De test maakte onderdeel uit van de dag.

- Twee vrienden, een Oekraïner en een Spanjaard worden geweigerd in Bob’s Saloon in **Uitgeest**. Ze moeten hun identiteitsbewijs laten zien. Nederlanders kunnen echter doorlopen zonder hun identiteitsbewijs te tonen. Het blijkt steeds om dezelfde portier te gaan, die -wanneer iemand hem niet aanstaande toegang tot de discotheek weigert.
- In de gemeente **Graft-De Rijk** speelden de incidenten rond discotheek Paradise.

3.2 REGIO WEST-FRIESLAND

West-Friesland heeft in 2004 sterk gereageerd op de moord op Theo van Gogh. Dit effect ebt weg: de regio laat een sterke afname in meldingen zien vanaf 2004. In deze regio heeft Art.1 Noord-Holland Noord nog relatief weinig netwerk en bekendheid. Dit toont de noodzaak aan van een meldpunt in Hoorn, want feitelijke discriminatie is in deze contreien nog nauwelijks bestreden.

Op 4 november 2007 is in Hoorn een bijeenkomst geweest rond het nieuw te openen meldpunt in Hoorn. Deze bijeenkomst, met diverse maatschappelijke organisaties, heeft al direct geleid tot een toename van het aantal meldingen uit die regio. In november en december 2007 zijn veel meer meldingen uit West-Friesland binnengekomen dan in dezelfde maanden in 2006.

Meldpunt voor discriminatie in Hoorn

Gepubliceerd op 17 oktober 2007 in het Noordhollands Dagblad

West-Friezen die vinden dat zij op grond van leeftijd, afkomst, religie of seksuele geaardheid worden gediscrimineerd krijgen beter toegang tot hulp. Het Art. 1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord opent binnenkort een meldpunt in Hoorn. Het bureau (tot voor kort bekend als Anti Discriminatiebureau)

45

werkt al jaren vanuit Alkmaar. De medewerkers behandelen klachten uit heel Noord-Holland Noord. Aangenomen wordt dat mensen makkelijker op het bureau af stappen als dat in hun eigen omgeving is gevestigd. Waar het meldpunt in Hoorn komt is nog niet bekend.

Voorbeeldmeldingen uit de gemeente Hoorn (2004, 2005 en 2007)

- Uitzendbureaus in Hoorn discrimineren op afkomst, naam en opleiding. Allochtone jongeren krijgen niet dezelfde kansen op het gebied van passend werk bij hun opleiding als autochtone jongeren. Of ze worden helemaal niet geholpen. Vraag is of dit ligt aan de uitzendbureaus of aan hun klanten. Een intermediair bij een uitzendbureau meldt immers dat twee bedrijven in Hoorn expliciet hebben gevraagd om “geen allochtonen meer te sturen”.
- Een Aziatische heftruckchauffeur bij een distributiebedrijf in Hoorn krijgt te horen van zijn collega: “Ik schop je terug naar je eigen land” en “Smoel houden, anders verbouw ik je, *Tamil*”. Zijn chefs doen weinig, behalve lachen. Art.1 Noord-Holland Noord heeft deze man uitgenodigd voor een intakegesprek, maar hij belt af: “Mijn baas maakt het alleen nog maar moeilijker voor mij”.
- Op het beeld Jan Pieterszoon Coen in Hoorn is een leus “alleen eigen volk” geklad. Op de grote kerk in Hoorn is een groot hakenkruis aangebracht.
- De Egyptische eigenaar en de bezorger van een shoarma-bezorgservice in Zwaag worden bedreigd en gediscrimineerd door een klant. Het bestelde eten wordt in het gezicht van voornoemde personen gegooid. De klant verwijst in zijn beledigingen naar de Gazastrook en Geert Wilders en dreigt om de betrokkenen dood te schieten.

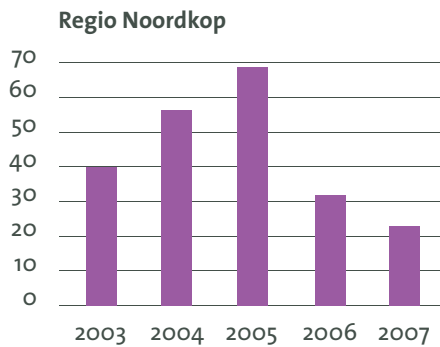
Voorbeeldmeldingen uit de overige gemeenten in West-Friesland (2003, 2004 en 2006)

- Door de politie zijn pamfletten “Mohammed is een pedofiel” in **Andijk** verwijderd. Afzender van de pamfletten is het Westfries Legioen.
- Een jonge inwoner van **Hoogkarspel** met een bruine huid wordt gediscrimineerd door groepen 15/16-jarigen in Lonsdale-kleding: “neger”, “white power”, “bruinen geven af”. Het gezin van de jongen is recent van **Venhuizen** naar Hoogkarspel verhuisd waar hij ook al werd gediscrimineerd.
- Een Surinaamse scholier is beledigd door zijn klasgenootjes: “neger doet niets”, “Turk, Turk”. De meester van de basisschool in **Hem** is hiertegen niet

opgetreden. Het gezin besluit te verhuizen uit deze buurt waar ze zich onwelkom voelen.

- Een Marokkaanse man, die sinds vier jaar in **Westwoud** woont, wordt gepest en er zijn stenen tegen de ramen van zijn huis gegooid. Er wordt gezegd “Dit is geen dorp voor jullie en je dochter moet je beter wassen”. De man wordt soms bijna van de weg gereden. Er zijn vernielingen aangericht aan zijn auto, onder andere lek geprikte banden.
- Een vrouw wil, samen met vijf kinderen met een donkere huidkleur, een ijsje gaan eten in Het Bonte Paard te **Abbekerk**. Aan de bar zijn nog plaatsen vrij. De vrouw ziet asbakken staan en zet deze even weg. Een sigarenrokende bezoeker maakt daarop de volgende opmerkingen: “vuile pokketrut, kutnegers”. De vrouw vraagt of hij haar bedoelt, waarop de bezoeker antwoordt: “Ja jij, met je zwarte apen, oprotten naar waar je vandaan komt”.
- Een jongerenwerkster wordt in een jongeren centrum in **Ursem** geconfronteerd met racistische en facistische leuzen (“wp, kkk, dood aan nikkers”) en tekens (hakenkruizen), aangebracht door de jongeren. Hierin bevindt zich een harde kern van vier jongens van twaalf tot zestien jaar.
- In **Ursem** wordt graffiti aangetroffen waarin de naam van het dorp met twee s’ en geschreven wordt, in de stijl van de ss in Hitler-Duitsland.
- In **Obdam** is een pamflet aangetroffen: “Beter blank dan illegaal, we krijgen in de gaten dat we zwarten moeten haten, zie je een Turk of een Marokkaan steek hem neer of rijg hem aan, groet hem met je rechterhand, kom op voor je vaderland”.
- In **Opmeer** adverteert een bedrijf voor een logistiek planner met een leeftijd tussen de 23 en 35 jaar en discrimineert daarmee op leeftijd.
- Een Marokkaanse man uit **Opmeer** wordt stelselmatig gepest door zijn buuren. Hij mag onder andere zijn auto niet voor zijn eigen deur neerzetten. De Opmeerder is door de buurman geslagen en krijgt te horen: “Rot op naar je eigen land, zwarte apen, ik vermoord jullie allemaal, jullie buitenlanders”.
- Een Keniaanse vrouw is door een 18-jarige uit **Stede Broec** racistisch bejegend: “Hallo, je stinkt” en “Kun je dat kleurtje niet afwassen?”.
- Twee moslima’s met een hoofddoek worden in **Grootebroek**, nabij het station, door voorbijrijdende mannen toegeschreeuwd: “vuile terroristen”.

3.3 REGIO NOORDKOP

De regio Noordkop laat een sterke afname van meldingen zien sinds 2005. Het rapport Discriminatieklimaat toont echter aan dat veel inwoners van de Noordkop zich wel degelijk gediscrimineerd voelen. In deze regio is het netwerk klein en de naamsbekendheid van Art.1 Noord-Holland Noord nog relatief laag. De opleving van het aantal meldingen vanuit Hoorn eind 2007 naar aanleiding van het openen van een meldpunt

aldaar wekt de verwachting dat de komende jaren ook het aantal meldingen van Den Helder en omgeving zal toenemen, omdat een eigen meldpunt meer zichtbaarheid zal hebben voor slachtoffers van discriminatie en organisaties in deze regio.

Voorbeeldmeldingen uit de gemeente Den Helder (2003, 2004 en 2005)

- Een Afrikaanse inwoner van Den Helder is door een groepje jongeren van zijn fiets getrokken en met een mes gestoken i.v.m. zijn donkere huidskleur.
- Naar asielzoekers in Den Helder zijn racistische en beledigende teksten geschreeuwd.

Casus (2007)

Kees Brinker, een blanke Nederlander, heeft jarenlang gewerkt in de horecabeveiliging. Hij belt met Art.1 Noord-Holland Noord omdat hem iets van het hart moet. De horeca in Den Helder kent namelijk veel geweld en de Antilliaanse gemeenschap krijgt hiervan de schuld. Onterecht, volgens Kees. De discriminatie die hij waarneemt gebeurt met name door de portiers. Zodra de Antilliaanse mensen in een cafe wat meer stemgeluid produceren, en dat is meestal een reactie op iets positiefs, staan er meteen meerdere portiers omheen. Hiermee provoceren de portiers heel erg.

Ook als er door mensen ruzie gemaakt wordt, worden de Antilliaanse mensen er met grof geweld tussenuit gehaald. Als een blank persoon iets uithaalt wordt

hem echter vriendelijk verzocht het pand te verlaten, zonder hem aan te raken. Kees Brinker heeft in zijn beveiligingsjaren nooit problemen gehad met Antilliaanse mensen uit Den Helder. Soms komen deze jongens naar hem toe en dan geeft hij hen het advies om aangifte te doen bij de politie. De meesten denken echter dat ze niet geloofd worden of dat er toch niks aan gedaan wordt.

Voorbeeldmeldingen uit overige gemeenten in de Noordkop (2003, 2004, 2005, 2006 en 2007)

- Het bestuur van een bowlingvereniging uit **Anna Paulowna** weigert om een transseksueel in te schrijven als vrouw. In eerste instantie wel, maar nadat twee vrouwelijke leden hadden geklaagd - ze bleef maar strikes gooien - is dit weer teruggedraaid. Omdat ze hormonen slikt mist de bowlster de krachten die zij als man wel had en speelt ze dan ook met minder zware ballen. Van haar voornemen om vrouw te worden had de bowlster van te voren alle teams in kennis gesteld.

Gepubliceerd op 4 januari 2006 in het Noordhollands Dagblad

Na de moord op Van Gogh heeft de burgemeester verschillende inwoners van buitenlandse afkomst horen klagen over een verharding in de Harenkarspelse samenleving. „Mensen komen bij mij vertellen dat ze worden gediscrimineerd, dat hun kinderen worden gepest en uitgescholden. Soms hebben ze de tranen in de ogen staan. En het viel me nogal tegen dat zelfs in een dorpse gemeenschap als deze dit soort dingen gebeuren”, aldus Brommet.

Hij had verwacht dat de overwegend autochtone bevolking van **Harenkarspel** met die paar inwoners van buitenlandse afkomst wel om zou kunnen gaan. „En voor de moord op Van Gogh ging het ook ongeveer zo. Toen heerste er meer een mentaliteit van 'leven en laten leven'. Nu zie je dat de verharding en de angst ook hier mensen in de greep houdt. Terwijl die paar buitenlanders hier volstrekt legaal leven. Ik hoop dat mensen dit oppakken.”

Gepubliceerd op 3 juni 2006 in het Noordhollands Dagblad

[...]

Het platteland verhardt. „Buitenlandse kinderen worden uitgescholden en gepest. Hun ouders worden gediscrimineerd. Met tranen in hun ogen vertellen

ze mij erover”, zei burgemeester E. Brommet van Harenkarspel in zijn nieuwjaarstoespraak van januari dit jaar (2006-red.). In 'zijn' dorpen als Warmenhuizen en Tuitjenhorn (bij Schagen), duikt racisme sinds de moord op Theo van Gogh vaker op, signaleert Brommet. „Het valt me tegen dat zelfs in een dorpse gemeenschap dit soort dingen gebeurt. Met zo weinig buitenlanders in deze gemeente had ik dat niet verwacht.” [...]

Opvallend aan bovengedrukte (delen van) krantenberichten is het contrast met de praktijk van Harenkarspel, dat zijn subsidie aan Art.1 Noord-Holland Noord heeft afgebouwd vanaf 2005 en per 2008 niet langer bijdraagt omdat de indruk bestaat bij de gemeenteraad dat discriminatie bij deze gemeente niet voorkomt.

Gepubliceerd op 16 februari 2003 in het Noordhollands Dagblad

De politie van **Schagen** heeft vanmorgen rond één uur een groep van zeven skinheads en gabbers aangehouden, nadat zij zonder enige aanleiding op drie Marokkaanse jongens hadden ingeslagen.

Daarbij raakte een 19-jarige jongen uit Amsterdam gewond aan het hoofd en liep een hersenschudding op. Hij is door ambulancepersoneel ter plekke verzorgd en hoefde niet mee naar het ziekenhuis.

De aangehouden personen variëren in de leeftijd van 15 tot 22 jaar en komen uit Heerhugowaard, Alkmaar, Waarland en Schagen. Zij zijn naar verschillende politiebureaus gebracht voor nader onderzoek.

- Een groep van skinheads en gabbers heeft zonder aanleiding drie Marokkaanse jongens geslagen. De politie te **Schagen** heeft de groep aangehouden.
- Ook een melding via de politie: “Aangever/benadeelde is door een groep mannen op het station te **Schagen** in elkaar geslagen. Motief is hoogstwaarschijnlijk de Marokkaanse afkomst van het slachtoffer.”
- Een 23-jarige asielzoeker uit Irak wordt door een blanke man uit **Schagen** aangevallen met een bijl en uitgescholden voor “vuile buitenlander”.
- Een Poolse man wordt geweigerd in een winkel in **Schagen** “omdat hij er als een Pool uit zag”.
- Een allochtone leerling op een scholengemeenschap in **Schagen** wordt door een groep autochtone jongeren gepest: “Turk, ga toch terug naar je eigen

land”. Na schooltijd ontstaan er vechtpartijen tussen autochtonen en allochtonen.

- Een jongen van Marokkaanse afkomst wordt bij de ingang van een discotheek in **Schagen** geweigerd en uitgescholden. Door de eigenaar worden uitlatingen gedaan als: “Jullie soort zorgt altijd voor problemen, ik wil jullie er gewoon niet in”.
- Op **Texel** zijn ss-tekens en “rot op” in de lak van een auto gekrast. Het is al de derde keer dat de auto is vernield. De inwoner van Den Burg vindt het heel beangstigend en heeft het idee dat er iemand iets tegen zijn twee geadopteerde kinderen heeft.
- Een Italiaanse man heeft van voetbalvereniging De Koog (**Texel**) een brief ontvangen, waarin hij de mededeling krijgt dat de spelersgroep niet meer met hem wil spelen. Volgens het bestuur is er geen andere oplossing dan dat hij stopt met voetballen. In een krantenbericht zegt een bestuurslid van De Koog “dat Nederlandse spelers niet meer met buitenlanders willen spelen”.
- Een groep Lonsdale-jongeren uit **Den Oever** brengt de Hitlergroet aan mensen van Duitse afkomst.
- Op een bevolking van 1500 man is het aantal extreem-rechtse bekladdingen in **Wieringermeer** en **Wieringen** opvallend groot.

Opvallend is ook een aantal gemelde incidenten uit 2004 van de Wiringherlantschool in **Wieringerwerf** en **Hippolytushoef**:

- Door een leerling op de Wiringherlantschool wordt regelmatig de Hitlergroet gebracht.
- Leerlingen van de Wiringherlantschool te Wieringerwerf verspreiden op school pamfletten met: “Nederland voor blanken, wit aan de macht, iedereen met een kleur oprotten”. Een van de leerlingen is ter verantwoording geroepen en zegt: “Dit is vrijheid van meningsuiting en ik denk wat ik wil”.
- Op Scholengemeenschap Wiringherlant zijn “white power”-tekens geklad.
- Een leerling van de Wiringherlant verspreidt via msn pamfletteksten van het Westfries Legioen.
- Een jongen wordt regelmatig bespuugd en uitgescholden op scholengemeenschap Wiringherlant in Wieringen (“aap”, “kutneger”, “white power”, “ga terug naar je eigen land”) omdat hij een buitenlands uiterlijk heeft. Dit gebeurt op het schoolplein en daarbuiten.

- In de Koetelkrant, het jaarlijkse feestnummer van de carnavalsvereniging de Meerkoetelaars in Wieringermeer is een foto van het concentratiekamp Auschwitz gemanipuleerd. De tekst op het toegangshek 'Arbeit macht frei' is vervangen door 'Huiswerk maakt vrij'. Het onderschrift bij de foto luidt: 'Voor de ingang van rsg Wiringherlant staat sinds kort een hek. Dat is beter voor de concentratie'. De foto wekt commotie op. De rector van de rsg Wiringherlant zegt de foto smakeloos te vinden.
- Relatief veel scholieren van deze school behoren tot een groep Lonsdale-jongeren. Door de leiding van de school is aan Art.1 Noord-Holland Noord verzocht om training voor de docenten te verzorgen. De school werkt ook samen met politie en jeugdwerkers om deze problemen beheersbaar te maken.

4 KLACHTEN VERDEELD NAAR DISCRIMINATIEGROND

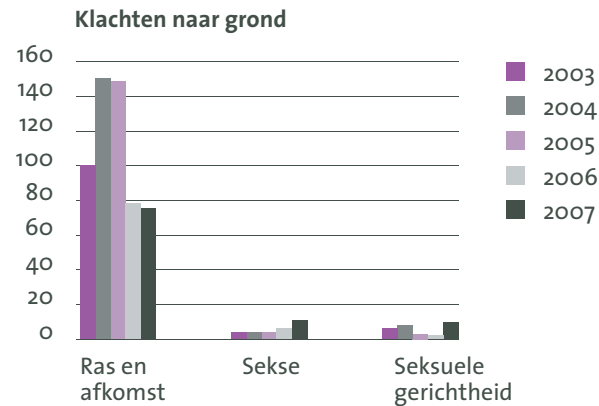
De eerste associatie bij discriminatie is vaak discriminatie op basis van ras of afkomst. Van alle meldingen in de afgelopen jaar heeft ruim de helft hierop betrekking. De laatste twee jaar is het aantal meldingen gedaald, mogelijk als gevolg van het veranderde klimaat na de roerige periode 2004/2005. Er zijn daarnaast tal van andere gronden waarop mensen worden gediscrimineerd, waarvan leeftijd het vaakst wordt gemeld. Leeftijdscriminatie bij de arbeid is sinds mei 2004 verboden. Het toegenomen aantal meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord is mede het gevolg van het project Voor Alle Leeftijden, dat door het Bureau wordt uitgevoerd sinds 2006. Met name werkgevers zijn in het kader van dit project op hun discriminatoire gedrag aangesproken. Andere discriminatiegronden zijn sekse, seksuele gerichtheid, handicap of chronische ziekte en geloof.

Grond	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal	%
Ras en afkomst	100	154	148	78	75	555	55
Sekse	4	4	4	6	11	29	3
Seksuele gerichtheid	6	8	3	2	10	29	3
Nationaliteit	n.g.	n.g.	n.g.	3	4	7	1
Handicap/chronische ziekte	11	11	5	5	12	44	4
Geloof/levensbeschouwing	9	28	19	7	6	69	7
Leeftijd	3	10	6	17	70	106	11
Levensovertuiging	3	1	0	0	0	4	0
Antisemitisme	10	15	4	5	4	38	4
Andere gronden	28	24	25	27	16	120	12

n.g. = niet geregistreerd

In het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord is leeftijd veruit de grootste discriminatiegrond. Ongeveer 46% van de mensen die aangaf zich in het jaar voorafgaand aan april 2007 gediscrimineerd te hebben gevoeld, ondervond discriminatie op grond van leeftijd. Opvallend is dat discriminatie op grond van geslacht en lichamelijke handicap of chronische ziekte heel weinig wordt gemeld, terwijl maar liefst 20% van de gediscrimineerde plattelandsbewoners in de regio zegt gediscrimineerd te zijn op geslacht en 17% op handicap of chro-

nische ziekte. Voor de gediscrimineerde stadsbewoners in de regio is dit 14% op geslacht en 12% op handicap of chronische ziekte.

Art.1 Noord-Holland Noord zal in de komende jaren aandacht blijven besteden aan het ernstige probleem van discriminatie op grond van ras of afkomst. Daarnaast zal ook gericht naar andere discriminatiegronden worden gekeken bij het detecteren en bestrijden van ongelijkheid op oneigenlijke gronden. Vergelijkbaar met het project Voor Alle Leeftijden, waarbij het aantal meldingen van leeftijdsdiscriminatie flink is gestegen en veel werkgevers overtuigd konden worden van het schrappen van leeftijdsgrenzen bij werving en selectie. In de voorlichtingsactiviteiten van Art.1 Noord-Holland Noord komen alle discriminatiegronden aan bod.

4.1 RAS/AFKOMST/NATIONALITEIT

Het leeuwendeel van de meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord heeft betrekking op ras en afkomst. Dit heeft een aantal oorzaken. Ten eerste associëren mensen discriminatie het vaakst met rassendiscriminatie. Als ze het ervaren zullen ze het daarom sneller melden dan bij uitsluiting op grond van een ander persoonlijk kenmerk. Er is ook onbekendheid met de wet- en regelgeving op andere discriminatiegronden.

Voorbeeldmeldingen ras/afkomst/nationaliteit (2004, 2005, 2006 en 2007)

- Een Alkmaarder van Turkse afkomst wordt tijdens een sollicitatiegesprek beledigd: “ik moet eigenlijk niets hebben van Turken”. De manager sneert ook over het uiterlijk van de man: “en als ik zeg dat je ringbaard er af moet?”. De sollicitant is door deze uitspraken zeer gekwetst.
- Op een Marokkaanse winkel aan de Thomas à Kempislaan in Alkmaar is de leus “oprotten” aangebracht.
- 's Nachts zijn drie afvalcontainers tegen de gevel van het huis van een Syrisch gezin uit Oudkarspel gezet en in brand gestoken. De gevel en een aantal ramen zijn beschadigd. Vermoedelijk gaat het om racisme.
- Een Antilliaan wil zich vestigen in Alkmaar. Hij is uit zijn voormalige huis gecast. Als de buurtbewoners via de woningbouwvereniging vernemen dat hij komt, wordt er een handtekeningenactie op touw gezet om deze bewoner te weren.
- Een Marokkaanse vrouw uit Zuid-Scharwoude krijgt tijdens een sollicitatiegesprek de volgende vragen: “Bent u hier geboren?”, “U spreekt goed Nederlands, wonen uw ouders hier?”, “Gaat u met vakantie naar Marokko?”, “Bent u uitgehuwelijkt?”, “Als een bedrijf niet wil dat u een hoofddoek draagt, wat dan?” Er worden ook suggestieve opmerkingen gemaakt: “Die mannetjes uit Marokko, dat zijn toch van die mannetjes die willen dat hun vrouw hen thuis gaat verzorgen?”. Relevante vragen voor het vervullen van de vacature worden nauwelijks gesteld.
- Een veertigjarige inwoner van Hoorn van Turkse afkomst, afgestudeerd elektro-ingenieur, krijgt bij sollicitatie steeds te horen: “onvoldoende ervaring”, “te oud”, “ja u bent afgestudeerd in een ander land”, “u spreekt niet goed Nederlands”.
- Een vrouw uit Afghanistan wordt in een café in Lutjebroek uitgescholden voor “vieze turk”, “hoer”, “kankerhoer”, “alle nikkers moeten dood”. Ook wordt er een middelvinger opgestoken en worden er nootjes in haar drankje gegooid.
- Een Surinaamse man uit Andijk wordt uitgescholden voor “zwartje” en “zwarte” en er worden oerwoudgeluiden en aangeluiden gemaakt in zijn bijzijn.
- Een Marokkaanse uitzendkracht uit Hoorn krijgt van zijn leidinggevende te horen dat buitenlanders “honden” zijn en dat alle problemen in Nederland aan hen te wijten zijn.

Casus ras/afkomst/nationaliteit (2006)

Nina Zeegelaaar loopt met haar zoontje Romeo op het station Alkmaar. Een groepje jongeren merkt hen op: “kijk eens, apen”. Later komen de jongeren in de trein naar Obdam in de coupé bij Nina en haar zoontje zitten en beginnen te sarren: “zouden die apen wel een kaartje hebben?” Ze gaan maar door over ‘apen dit en apen dat’. De conducteur hoort het ook en sommeert de jongens om te stoppen. Nina en Romeo staan op om ergens anders te gaan zitten. Bij het opstaan struikelt Nina over een uitgestoken been van één van de jongens en slaat met haar gezicht tegen de ruit van een tussendeur. Hierbij breken haar twee voortanden af. De conducteur sluit daarop de deuren van de trein en belt de spoorwegpolitie.

4.2 SEKSE

Voorbeeldmeldingen sekse (2004 en 2006)

- 56
- Twee vrienden uit Langedijk gaan altijd met hun zoontjes een uurtje zwemmen op maandagochtenden. Dit uurtje is nu ingeruimd voor moslima's, waar geen mannen bij aanwezig mogen zijn. Het zwembadpersoneel vraagt dan ook of de mannen het zwembad voortijdig willen verlaten. De mannen gunnen de vrouwen hun zwemuurtje, maar voelen zich ook weggejaagd van hun wekelijkse afspraak.
 - Een vrouw wil bij de vrijwillige brandweer Alkmaar. Zij heeft al twee jaar geëind in Den Helder. Zij merkt bij de sollicitatie in Alkmaar dat ze op weerstand stuit. De postcommandant komt samen met een ouder lid/vrijwilliger bij haar langs. Ze benadrukken dat het erg moeilijk is om als vrouw binnen het corps geaccepteerd te worden. De vrouw krijgt het gevoel dat deze mannen langs zijn gekomen om haar te ontmoedigen bij het corps te gaan, in plaats van om haar te leren kennen (wat zij wel als reden opgaven). De brandweelieden spiegelen haar tevens een inwerktraject voor dat zij nogal zwaar vindt voor iemand die al twee jaar bij een corps heeft gezeten.

Casus sekse (2007)

Diana Vink is werkzaam bij een taxicentrale. Toen ze drie maanden zwanger was heeft ze dit bij haar werkgever gemeld. Vier maanden later heeft ze met haar

leidinggevende een afspraak over wanneer ze met verlof gaat. Drie dagen na dit gesprek krijgt ze te horen dat haar contract niet wordt verlengd. Dit besluit is door iemand anders genomen dan haar direct leidinggevende. Diana vermoedt dat het te maken heeft met haar zwangerschap. Zij functioneert goed, heeft nooit klachten gehad en niemand van haar directe collega's en leidinggevende heeft ooit te kennen gegeven dat ze misschien wel weg moest. Ook is er werk genoeg bij de centrale. Alle werknemers hadden juist een brief ontvangen waarin werd gevraagd of iedereen zich extra wilde inroosteren vanwege een personeelstekort.

Saillant detail: Diana is ooit begonnen met een halfjaarcontract. Dit werd tweemaal met een halfjaar verlengd. Na afloop van deze tijdelijke contracten kreeg ze een nieuw halfjaarcontract met de begindatum van die maand. Een half jaar later gebeurde dit opnieuw. Diana's werkverband is dus eigenlijk vier keer verlengd terwijl ze wettelijk na twee keer verlenging een vaste aanstelling dient te krijgen. Diana moest steeds haar oude laatste contract weer inleveren bij verlenging. Bij het eerste contract is zij dit echter vergeten. Zij heeft dus bewijs van deze constructie, die overigens bij veel van haar collega's ook is toegepast. Omdat ze hier juridisch sterk staat is geadviseerd om met de rechtsbijstand vanuit de vakbond naar de rechter te stappen. Art.1 Noord-Holland Noord volgt deze zaak op de voet.

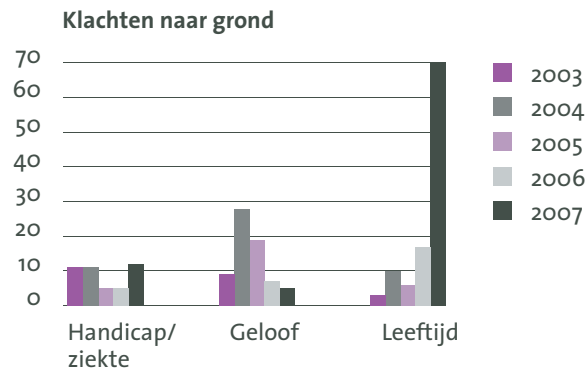
57

4.3 SEKSUELE GERICHTHEID

Voorbeeldmeldingen seksuele gerichtheid (2003 en 2004)

- Twee vrienden worden in café Kapitein Cook in Den Helder door bezoekers lastig gevallen en uitgescholden in verband met hun seksuele geaardheid: “Vuile flikker, je bent vies, je bent slecht”. De mannen verzoeken de barman dringend om de politie te bellen, maar deze ziet hiertoe geen aanleiding.
- De chef van een werknemer bij een bedrijf in Hoorn maakt gebruik van smerige en vernederende taal in verband met de seksuele geaardheid van de man. De werknemer mag zelfs niet meer aan dezelfde tafel zitten met zijn collega's.
- Een man wil op een camping reserveren; dit is mogelijk. De campingbeheerder vraagt nog wel na of het voor de roze zaterdag is. Het antwoord luidt “ja”. Daarna zegt de campingbeheerder dat er geen plek meer is.

- Een inwoner van Alkmaar heeft een brief gezonden naar de gratis krant Metro en deze is geplaatst. In deze brief wordt homoseksualiteit vergeleken met een ziekte.
- Een 17-jarige scholier van het Jan van Scorel College in Alkmaar is homoseksueel. Hij krijgt van medescholieren vervelende mail over zijn seksuele gerichtheid.
- Tijdens een voorlichting door Art.1 Noord-Holland Noord wordt door een Alkmaarse scholier van Marokkaanse afkomst het volgende gezegd: "homo's zijn slecht".

58

4.4 HANDICAP/CHRONISCHE ZIEKTE

Discriminatie op grond van handicap bij onderwijs en arbeid is al langer strafbaar, maar sinds januari 2006 is ook uitsluiting en belediging op grond van handicap strafbaar volgens het Wetboek van Strafrecht. Het aantal meldingen van discriminatie op grond van handicap bij het bureau is sinds de invoer van deze wet nog niet toegenomen. De indruk bestaat dat de kennis over dit wetsartikel en deze discriminatiegrond laag is in de regio. Art.1 Noord-Holland Noord is bezig met een informatiefolder over dit onderwerp die begin 2008 zal verschijnen. Daarop volgt een ronde voorlichting.

Voorbeeldmeldingen handicap/chronische ziekte (2003 en 2004)

- Een inwoner van Hoorn met de ziekte van Gilles de La Tourette wordt, omdat hij geluiden en bewegingen maakt tijdens het luisteren naar een CD, door een medewerker van de muziekzaak de winkel uitgezet.

- Het Horizon College in Alkmaar heeft geen correcte voorzieningen voor gehandicapten. Een gehandicapte die graag lessen wil volgen krijgt nul op rekest en wordt dus uitgesloten van onderwijs. Ook na vele klachten en verzoeken wordt er niets ondernomen door de school.
- Bij een bezoek aan een meubelzaak in Hoorn krijgt een man in een scootmobiel bij binnenkomst het verzoek om het pand te verlaten. Op de deur van de meubelzaak staat een bordje met "Verboden voor honden en boosters". De man, die lijdt aan Multiple Sclerose, is echter eerder in deze zaak geweest zonder problemen. Hij rijdt niet in een zogenaamde booster. De reden van de meubelzaak is dat boosters, elektronische rolstoelen, schade kunnen toebrengen aan de meubels door hun vorm. De regel wordt blijkbaar echter ook strikt toegepast op scootmobielen.
- Een licht gehandicapte Alkmaarse wordt, in het voorbijgaan aan een school, door leerlingen nagezongen in verband met haar handicap.
- Een man doet een hypotheekaanvraag bij de een bank in de gemeente Wieringermeer. Deze wordt afgewezen met als reden dat de man wao-afgekeurd is en er nog onzekerheid bestaat of hij zijn uitkering behoudt, omdat hij nog geen 35 is. De man is er zeker van dat het feit dat hij in de wao zit niet zal veranderen omdat hij blijvend letsel heeft.
- Twee inwoners van Hoorn met een verstandelijke handicap willen onder begeleiding van een vrijwilliger een reisje langs de Rijn maken. Dit wordt echter geweigerd door de rederij.
- Een vrouw gaat samen met haar vriend en een vriendin naar een optreden in Atlantis in Alkmaar. Haar vriend heeft diabetes en raakte in een hypo. Als de uitsmijter ze bij het verlaten van Atlantis staande houdt, raakt haar vriend - nog niet helemaal bij bewustzijn- in paniek en begint onhandig om zich heen te slaan. De vrouw probeert aan de uitsmijter uit te leggen dat haar vriend last heeft van suikerziekte en daarom nog een beetje verwaasd reageert. Bij buitenkomst krijgt haar vriend te horen van de uitsmijter dat hij niet meer welkom is en dat hij anderen tot last is; de uitsmijter verdenkt hem namelijk van drugsgebruik. Na protest door de vriendinnen zegt de uitsmijter iets in de trant van "dat de vriend er met zo'n aandoening nooit meer in komt". Na hierop aangesproken te zijn maakt het management van Atlantis zijn oprechte excuses aan het tweetal en vergoedt hun concertkaarten.

59

4.5 GELOOF/LEVENSBESCHOUWING

Voorbeeldmeldingen geloof/levensbeschouwing (2003 en 2004)

- Een Marokkaanse man wordt mishandeld onder het roepen van: “Wat moet je, kut-moslim?”. De verdachte is door de politierechter veroordeeld.
- Een Alkmaarder van Turkse afkomst wordt door een groepje collega’s op zijn werk stelselmatig gediscrimineerd op grond van zijn geloof: “Alle moslims moeten dood en alle moslims moeten aan het torentje van de moskee opgehangen worden”.
- Tijdens een les over wereldgodsdiensten vraagt de lerares aan de leerlingen: “Er is één godsdienst die aanzet tot haat, weten jullie welke?”. Door de leerlingen wordt de islam genoemd. Dit antwoord wordt door de lerares juist bevonden: “Hoe hebben jullie het kunnen raden?”. De ouders van een leerling van Turkse afkomst protesteren bij de directie van de school. Volgens de directie “is het zo niet zo bedoeld”.
- Enkele stagiaires van Marokkaanse afkomst met een hoofddoek hebben grote moeite met de sfeer op de werkvloer. Eén meisje is om die reden met haar stage gestopt.
- Twee Marokkaanse jonge vrouwen solliciteren bij een Telemarketingbedrijf. De sollicitatie verloopt tot tevredenheid van beide partijen. Er wordt echter gezegd, dat wanneer de vrouwen aan het werk gaan, dit zonder hoofddoek moet gebeuren.
- Een Marokkaanse studente wordt niet aangenomen bij een stageplek omdat ze een hoofddoek draagt. Een Turkse studente mag ook geen stage lopen vanwege haar hoofddoek. Zij is welkom als zij haar doek afdoet.
- Een Marokkaanse sollicitante wordt afgewezen vanwege haar hoofddoek, zo wordt haar te kennen gegeven.
- De Moskee van de Islamitische Stichting in Hoorn is beklad met een hakenkruis. Tevens is er een poging gedaan tot brandstichting.
- Op een muur in Hoogkarspel is de volgende tekst geklad: “Een samenleving met de islam is een bedreiging voor de maatschappij”.

60

4.6 LEEFTIJD

De meldingen over discriminatie op grond van leeftijd nemen toe. Dit komt door het project Voor Alle Leeftijden (2006/2007), waarin actief naar (met name) vacatureteksten wordt gekeken en waarbij werkgevers worden aangesproken op het vermelden van leeftijdsgrenzen en -indicaties. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer leeftijdsdiscriminatie zal worden gemeld en opgespoord. Met name in de Noordkop, de regio waar volgens het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord het meeste leeftijdsdiscriminatie wordt ervaren.

Flink meer klachten over leeftijdsdiscriminatie

ANP | Gepubliceerd op 6 juni 2006

De Commissie Gelijke Behandeling (CGB) heeft vorig jaar flink meer klachten binnengekregen. Vooral het aantal verzoeken om een oordeel over mogelijke leeftijdsdiscriminatie nam toe. Dat bleek dinsdag uit het jaarverslag van het CGB over 2005. In totaal kreeg de organisatie 621 klachten binnen van mensen die zich ongelijk behandeld voelden, 193 (45 procent) meer dan in 2004. Daarvan hadden er 208 (33 procent) te maken met leeftijdsdiscriminatie, bijna twee keer zoveel als een jaar eerder. Volgens de CGB was die toename te verwachten, omdat leeftijd sinds mei 2004 een discriminatiegrond is.

Over discriminatie op het werk kwamen ook vorig jaar de meeste klachten binnen. Het waren er 414 (67 procent), 149 meer dan in 2004. De commissie velde in totaal in 245 zaken een oordeel en bracht zes adviezen uit, waarvan vier over leeftijdsdiscriminatie. Bijna een kwart van alle dossiers werd als ongegrond afgesloten. In 33 zaken verwees de CGB de partijen door naar een bemiddelaar. Dat is sinds vorig jaar mogelijk. In dertien zaken werd bemiddeling geaccepteerd en in vier zaken moeten de partijen daar nog over beslissen. Vijf bemiddelingspogingen zijn inmiddels afgerond. Vier daarvan zijn geslaagd.

Adviezen van de CGB zijn niet bindend. Maar in 73 procent van de gevallen is het oordeel echter wel opgevolgd. Zo sloot een christelijke school alsnog een overeenkomst met een niet-praktiserende moslimvrouw, die aanvankelijk als roostermaker was afgewezen. Ook bood een sociale dienst alsnog een opleiding aan aan een oudere uitkeringsgerechtigde, terwijl de dienst dat eerder wegens leeftijd had geweigerd.

61

Voorbeeldmeldingen leeftijdsdiscriminatie (2005 en 2007)

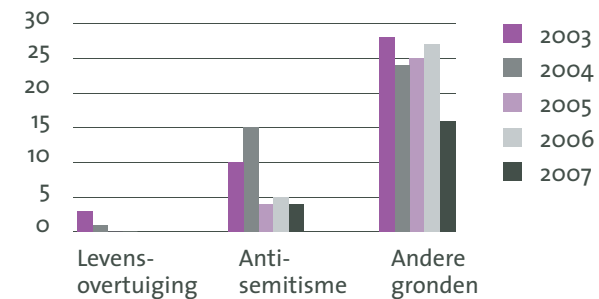
- Een dame uit Hoorn van 57 jaar met veertig jaar werkervaring is recent werkloos geworden. Ze heeft sollicitatieplicht, maar ondervindt veel problemen met het verkrijgen van een nieuwe baan. De gemotiveerde sollicitante wordt overal afgewezen op grond van haar leeftijd.
- Een vrouw reageert telefonisch op een vacature-advertentie. Als ze haar leeftijd noemt (50-plus), krijgt ze te horen dat ze te oud is. Het bedrijf “heeft namelijk ervaring met mensen boven de 45 en die kunnen niet tegelijkertijd een gesprek voeren en gegevens in de computer voeren.” De vrouw vraagt of ze het niet mag proberen, maar het antwoord blijft “nee”. In de advertentie wordt juist gevraagd naar mensen met levenservaring (“ideaal voor herintreders”) en erbij staat een foto afgebeeld van een ouder persoon.
- In een personeelsadvertentie wordt door een hotel in Egmond aan Zee een nachtportier gevraagd, “leeftijd vanaf 30 jaar”. Naar de afdeling personeelszaken van het hotel wordt een brief gezonden, waarin geattendeerd wordt op de AWGB op grond van leeftijd bij de arbeid. Ook als het de wens is om een ervaren of verantwoordelijk persoon in dienst te nemen, dan moet op die gronden worden geworven, omdat geschikte sollicitanten door de leeftijds-grens mogelijk worden uitgesloten.
- Een bedrijf in Bergen heeft een vacature voor een schilder die “jong en dynamisch” moet zijn. Daarentegen wordt ook in de advertentie gemeld dat diegene een ruime ervaring in onderhoudswerk dient te hebben.

Casus leeftijdsdiscriminatie (2007)

Een bedrijf in Zwaag (gemeente Hoorn) zoekt een sales engineer en zet hiervoor een advertentie. Bij het profiel van de gewenste werknemer staat een leeftijds-indicatie: “van 25 tot 40 jaar”. Het bedrijf is aangeschreven door Art.1 Noord-Holland Noord met uitleg over de Wet Gelijke Behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid. Een brochure ‘Kwaliteit heeft geen leeftijd!’ van het expertisecentrum LEEFtijd is bijgesloten. De aangeschreven manager reageert per ommegaande: voortaan zullen geen leeftijdsindicaties meer worden vermeld in de vacatures.

62

Klachten naar grond

4.7 ANTISEMITISME

Voorbeeldmeldingen antisemitisme (2004, 2005, 2006 en 2007)

- Een inwoner van Heerhugowaard, van Joodse afkomst, is door zijn buurvrouw uitgescholden: “Jodenjong, ze moeten je vergassen, vieze jood”. De buurvrouw slaat hem daarbij in het gezicht.
- Meisje met Israëlische moeder uit Den Burg (Texel) wordt uitgescholden: “Kankerjood, Waar is je jodenster?”
- Bij een Joodse broodjeszaak in Alkmaar zijn in 2004 de ruiten ingegooid. Eerder zijn er al eens leuzen “ Hamas, Hamas, alle joden aan het gas” geroepen en is er op de brievenbus geklad. In februari 2005 is de ruit van een andere Joodse broodjeszaak in Alkmaar door een vuurwerkbom ontploft. Dit heeft vermoedelijk te maken met antisemitisme. Buiten hangt namelijk een joodse vlag.
- Een vrouw is meerdere keren door een kennis beledigd omdat zij een Jodenster draagt. Als de Joodse vrouw met deze kennis op pad gaat, mag zij deze ster dan ook niet dragen uit angst om aangevallen te worden. De vrouw is het hier helemaal niet mee eens en zegt hier dan ook wat van. Zij vindt dat zij dan haar geloof zou verloochenen en blijft haar ster “met trots” dragen.

Nota bene: Veel extreem-rechtse bekladdingen hebben een antisemitisch karakter, maar worden niet als zodanig geregistreerd.

63

4.8 ANDERE GRONDEN

Voorbeeldmeldingen 'andere gronden' (2004 en 2006)

- Een scholiere die gothic gekleed gaat moet van de leiding van de school haar sieraden afdoen. De sieraden (afgetopte spijkers) zouden agressief ogend zijn.
- Een corpulente man uit Schagen wordt om zijn uiterlijk gepest en bespot op het werk en op straat. Art.1 Noord-Holland Noord verstrekt hem adviezen (pesten niet tolereren, praten met de leidinggevende, Arbo-dienst en de FNV), maar corpulentie is (nog) geen wettelijke grond.

SAMENVATTING EN VOORUITBLIK

In het onderzoek Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord (juni 2007) zegt één op de tien volwassen bewoners van Hoorn, Alkmaar en Den Helder in het afgelopen jaar minstens één keer te zijn gediscrimineerd. Het gaat dus om een groep van 30.000 tot 33.000 personen. Discriminatie wordt in het overgrote deel niet gemeld, want Art.1 Noord-Holland Noord krijgt jaarlijks enkele honderden klachten over discriminatie binnen. Gevallen die wél worden gemeld bij Art.1 of bij de politie zijn relatief ernstig van aard.

In deze klachtenmonitor zijn de meldingen in de periode 2003-2007 geanalyseerd naar drie invalshoeken: het terrein waarop de discriminatie betrekking heeft (werkomgeving, woonomgeving, horeca, etc); de geografische verdeling over de regio's Noord-Kennemerland, West-Friesland en Noordkop; en de discriminatiegrond (ras, leeftijd, seksuele gerichtheid, etc).

Meer dan de helft van het aantal meldingen bij Art.1 Noord-Holland Noord heeft betrekking op discriminatie op grond van ras of afkomst. Deze discriminatie komt vooral tot uiting in de directe woonomgeving. Het gaat hierbij vooral om vijandige bejegening tussen burens, bedreigingen en beledigingen op straat en bekladdingen. Noord-Holland Noord kenmerkt zich door de vele bekladdingen op bruggen, tunnels, monumenten, Turkse of Joodse winkels en moskeeën. Ook zijn enkele Lonsdale-groeperingen actief, die zich op scholen en in buurt en wijk luidruchtig en soms intimiderend tonen aan klas- en buurtgenoten.

Noord-Holland Noord herbergt enkele horeca-uitbaters en werkgevers die zich lastig laten aanspreken op discriminatie in hun invloedssfeer. Zo zijn er discotheken die buitenlanders blijven weren, ook al zijn het rustige en trouwe bezoekers.

Net als in heel Nederland is deze regio gevoelig voor landelijke politieke invloeden. De moord op Theo van Gogh, in het politiek turbulente jaar 2004, heeft duidelijk sporen getrokken in buurten en wijken in Noord-Holland Noord en geleid tot een piek in de meldingen. De tolerantie naar burens en klasgenoten nam af, geweld en bekladdingen namen toe en beledigingen via brieven, pamfletten en internet waren talrijk. Medio 2005 volgde er een wat rustiger periode, maar eind 2007 is er opnieuw een toename in het aantal klachten. Dit lijkt een reactie te vormen op landelijke politieke polarisatie, onder meer door de Partij van de Vrijheid (Geert Wilders).

Ook op de arbeidsmarkt komt discriminatie veel voor. Zo discrimineren bollenkwekers en uitzendbureaus soms hardnekkig op leeftijd. Ze blijven vragen om jonge werknemers, waarbij gemotiveerde en dynamische sollicitanten boven een bepaalde leeftijd van kansen worden uitgesloten. Het Art.1-project Voor Alle Leeftijden uit 2007 is succesvol in het opsporen van leeftijdsdiscriminatie. Van daar een stijgend aantal meldingen, wat overeen komt met de landelijke cijfers, waarbij discriminatie op de arbeidsmarkt al jaren het meest gemelde terrein is.

Het grootste deel van de meldingen heeft betrekking op de regio Noord-Kennemerland. Dit beeld is vertekenend, omdat het enige meldpunt van Art.1 Noord-Holland Noord vooralsnog in Alkmaar is gevestigd. Zodra de meldpunten in Den Helder en Hoorn zijn geopend – en daarmee het netwerk en de bekendheid in die regio's wordt vergroot – zal het aantal meldingen in de regio's West-Friesland en Noordkop sterk toenemen, zo is de verwachting.

De komende jaren kunnen meer mensen en middelen worden vrijgemaakt voor de klachtbehandeling. Dit betekent dat Art.1 Noord-Holland Noord vaker kan kiezen voor bemiddeling, het aangaan en begeleiden van een procedure bij de rechtbank of de Commissie Gelijke Behandeling, of gericht kan doorverwijzen naar instanties en personen die de melder verder kunnen helpen en begeleiden. De medewerkers van Art.1 Noord-Holland Noord worden hiertoe verder opgeleid.

Art.1 Noord-Holland Noord zal in de komende jaren aandacht blijven besteden aan het ernstige probleem van discriminatie op grond van ras of afkomst. Daarnaast zal ook gericht naar andere discriminatiegronden worden gekeken bij het detecteren en bestrijden van ongelijkheid op oneigenlijke gronden. Discriminatie op grond van geslacht, handicap of seksuele gerichtheid wordt bijvoorbeeld bijna niet gemeld, terwijl uit het rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord blijkt dat wel een aanzienlijk aantal mensen zich gediscrimineerd heeft gevoeld op deze gronden. De verwachting is dat het aantal bemiddelingen en juridische procedures en gerichte doorverwijzingen de komende jaren zal toenemen. Dit zorgt voor betere en gerichtere discriminatiebestrijding, wat in het belang is van zowel de individuele melder(s) als de samenleving als geheel.

BIJLAGE A LIJST VAN REGIO'S, GEMEENTEN EN PLAATSEN

REGIO NOORD-KENNEMERLAND

ALKMAAR	CASTRICUM	HEILOO
Alkmaar	Akersloot	Heiloo
Koedijk (ged.)	Bakkum	LANGEDIJK
Oudorp	Castricum	Broek op Langedijk
BERGEN	De Woude	Koedijk (ged.)
Aagtdorp	Limmen	Noord-Scharwoude
Bergen	GRAFT-DE RIJP	Oudkarspel
Bergen aan Zee	De Rijp	Sint Pancras
Bregtdorp	Graft	Zuid-Scharwoude
Camperduin	Markenbinnen	SCHERMER
Catrijp	Noordeinde	Driehuizen
Egmond aan den Hoef	Oost-Graftdijk	Grootschermer
Egmond aan Zee	Starnmeer	Oterleek
Egmond-Binnen	West-Graftdijk	Schermerhorn
Groet	HEERHUGOWAARD	Stompetoren
Hargen	De Noord	Zuidschermer
Rinnegom	Heerhugowaard	
Schoorl	't Kruis	
Schoorldam (ged.)	Veenhuizen	
Wimmenum		

REGIO WEST-FRIESLAND

ANDIJK	ENKHUIZEN	MEDEMBLIK
Andijk	Enkhuzen	Abbekerk
DRECHTERLAND	Oosterdijk	Benningbroek
Hem	Westeinde	Hauwert
Hoogkarspel	HOORN	Lambertschaag
Oosterblokker	Blokker	Medemblik
Oosterleek	Hoorn	Midwoud
Schellinkhout	Zwaag	Nibbixwoud
Venhuizen		Oostwoud
Westwoud		Opperdoes
Wijdenes		Sijbekarspel

Twisk	Rustenburg	Wadway
Wognum	Scharwoude	Zandwerven
Zwaagdijk-West	Spierdijk	STEDE BROEC
KOGGENLAND	Ursem	Bovenkarspel
Avenhorn	Wogmeer	Broekerhaven
Berkhout	Zuidermeer	Grootebroek
Berkmeer	Zuid-Spierdijk	Horn
Bobeldijk	OPMEER	Lutjebroek
De Goorn	Aartswoud	WERVERSHOOF
Grosthuzen	De Weere	Onderdijk
Hensbroek	Gouwe	Wervershoof
Obdam	Hoogwoud	Zwaagdijk-Oost
Oostmizien	Opmeer	
Oudendijk	Spanbroek	

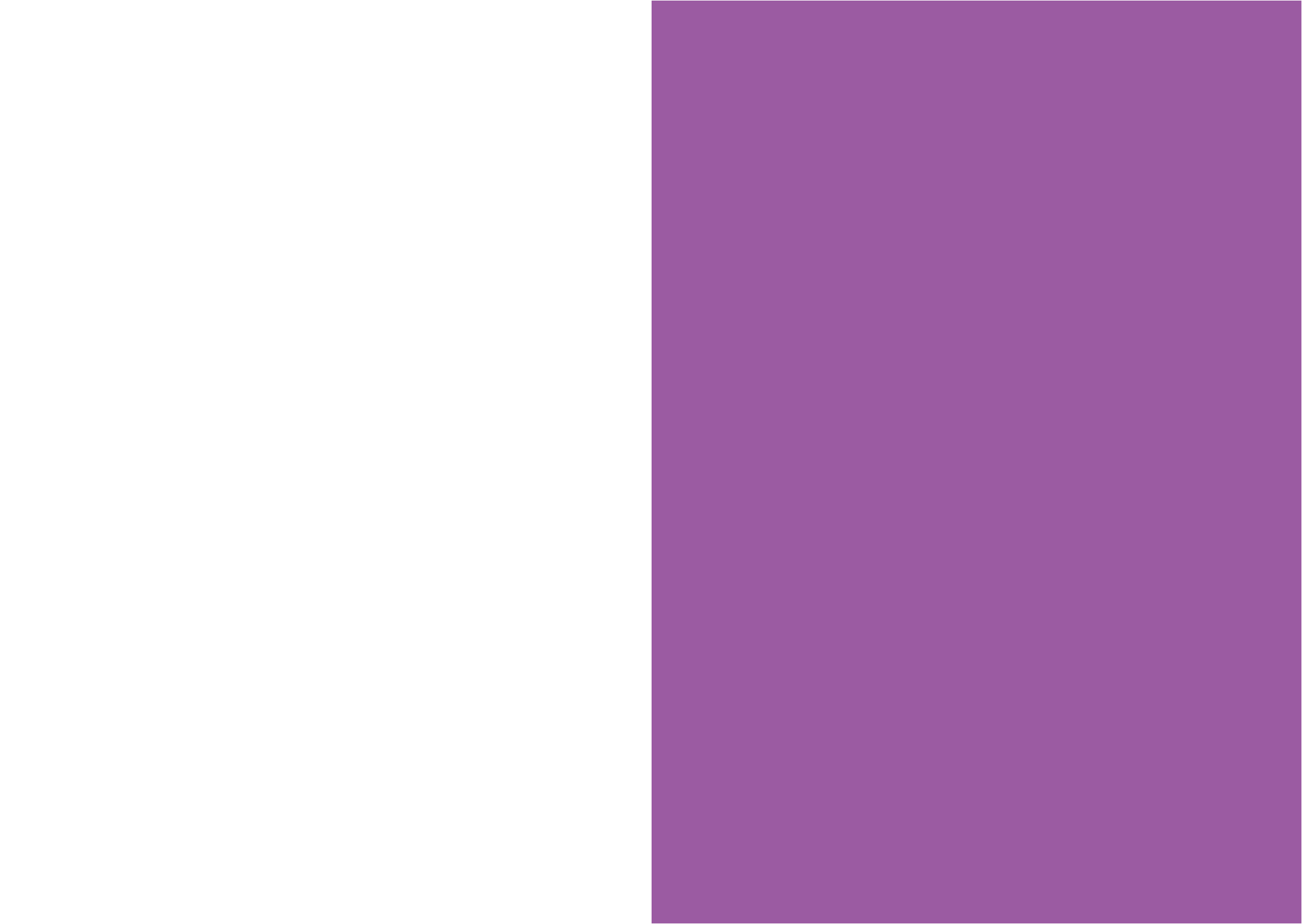
REGIO NOORDKOP

ANNA PAULOWNA	't Rijpje	SCHAGEN
Anna Paulowna	Sint Maarten	Schagen
Breezand	Stroet	TEXEL
Nieuwe Sluis	Tuitjenhorn	Bergen
Van Ewijksluis	Valkkoog	De Cocksdorp
Wieringerwaard	Waarland	De Koog
DEN HELDER	Warmenhuizen	De Nes
Den Helder	NIEDORP	De Waal
Huisduinen	Barsingerhorn	Den Burg
Julianadorp	Haringhuizen	Den Hoorn
HARENKARSPTEL	Kolhorn	Dijkmanshuizen
Dirkshorn	Lutjewinkel	Driehuizen
Eenigenburg	Nieuwe-Niedorp	Harkebuurt
Groenveld	Oude-Niedorp	't Horntje
Kalverdijk	't Veld	Midden-Eierland
Kerkbuurt	Winkel	Molenbuurt
Krabbendam	Zijdewind	Nieuweschild
Schoorldam (ged.)		Noorderbuurt

Ongeren	Den Oever	Slootdorp
Oost	Hippolytushoef	Wieringerwerf
Oosterend	Hollebalg	ZIJPE
Oudeschild	Noordburen	Burgerbrug
Spang	Oosterklief	Burgervlotbrug
Spijkdorp	Oosterland	Callantsoog
Tienhoven	Smerp	Groote Keeten
Westermient	Stroe	Oudesluis
Zevenhuizen	Vatrop	Petten
Zuid-Eierland	Westerklief	Schagerbrug
WIERINGEN	Westerland	Sint Maartensbrug
Dam	WIERINGERMEER	Sint Maartensvlotbrug
De Haukes	Kreileroord	't Zand
De Hoelm	Middenmeer	

BIJLAGE B **GERAADPLEEGDE LITERATUUR**

- Discriminatiemonitor niet-westerse allochtonen op de arbeidsmarkt. scp en Art.1, november 2007
- Jaarverslagen ADB Noord-Holland Noord/Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord 2003, 2004, 2005, 2006
- Rapport Discriminatieklimaat Noord-Holland Noord, I&O Research, juni 2007
- Monitor Rassendiscriminatie 2005, Art.1
- Monitor racisme & extremisme 2006, Anne Frank Stichting en Universiteit Leiden
- Kerncijfers 2004 en 2005 anti-discriminatiebureaus, Art.1
- Meldingen Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord 2003, 2004, 2005, 2006, 2007
- Lokale aanpak van extreem-rechts in Noord-Holland Noord, Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord, juni 2007
- Meldpunt Discriminatie Amsterdam, jaarverslag 2005
- Discriminatie in Zuid-Holland, provinciale monitor 2006
- Gegevens en resultaten project 'Voor Alle Leeftijden', Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord, 2006 en 2007

The background of the page is a solid purple color. In the lower half, there are two wavy, horizontal bands. The upper band is a lighter shade of purple, and the lower band is a dark green color. These bands create a layered, abstract effect.

ISBN 978-90-79492-01-5